ПЕРЕЦ, 1990 МАЙ №9

NIP, 2007

Сорок п'ять... Вік свідомого життя людини. За пореволюційний час цей вік вкорочено незліченній кількості люду. Та найбільше вкоротила його війна. Велика Вітчизняна війна, котру виніс на своїх плечах народ усупереч злочинній сталінській політиці.

Через сорок п'ять років лишилося вже зовсім небагато тих, кому завдячуємо усі ми своїм життям. Сьогодні Перець надає сторінки літературним творам українських сатириків — учасників війни: Миколі Білкуну, Дмитрові Білоусу, Іванові Гайдаю, Валентинові Лагоді, Іванові Сочивцю.

Сорок пять... Возраст сознательной жизни человека. За послереволюционное время этот возраст укорочен бесчисленному количеству люда. Но больше всего укоротила его война. Великая Отечественная война, которую вынес на своих плечах народ вопреки преступной сталинской политике.
Через сорок пять лет осталось уже совсем немного тех, кому благодарим все мы за своею жизнь. Сегодня Перец предоставляет страницы литературным произведениям украинских сатириков — участников войны: Николаю Билкуну, Дмитрию Билоусу, Ивану Гайдаю, Валентину Лагоде, Ивану Сочивцю.

Ветерани, струнко!

Ветеран.
Учасник Великої Вітчизняної війни.
Захисник. Визволитель. Герой.
Честь йому і хвала!
За те, що, довго і тяжко відступаючи, не здався, не скорився ворогові.
За те, що, з боями наступаючи, довго йшов від Волги до Ельби, очищаючи рідну землю від фашистської навали, звільняючи поневолені народи Європи.
Честь і хвала за здобуту Перемогу.
Але хто тепер впізнає у старій, сивоголовій, а то й зігнутій нелегким часом людині отого захисника, визволителя, переможця? Далеко не кожен впізнає і шану віддасть.
Той воїн-красень, легендарний солдат чи офіцер, осипаний нагородами, квітами, щирими поцілунками, нині просто — учасник «ВОВ».
Комусь же стукнуло в голову ось так знеособити, загнати в дику абревіатуру заслужену Людину, а заразом і її гідність?!
«Участники и инвалиды ВОВ обслуживаются вне очереди». Такі казенні, одноликі, як армійський котелок, оголошення сяють склом і золотом на вокзалах, у магазинах, голярнях, ощадкасах і скрізь, де тільки цей бідолашний «ВОВ» може з'явитися зі своїми людськими потребами, вносячи тією появою дискомфорт, викликаючи роздратування у червонолицих здорованів, що не люблять товктися в черзі.
— Поналазило їх тут! — звучить репліка, як тільки біля прилавка чи віконця каси стане дідуган із орденськими планками.
— Чого вони пруться, у них же свої магазини! Там таке дають, таке, що нам і не снилося!..
Репліки у кращому випадку. В гіршому — ще войовничіше.
— Ану, діду, геть! — Здоровань хапає учасника за плечі. — Бач, скільки он цяцьок навішав. Ха-ха.
— Га-га-га! — лунає в черзі на підтримку. Не ветерана. Не героя. А того, червонопикого. Що не знати, як би себе повів у холодних, сирих окопах чи в атаці.
«ВОВ» — це по-російському «Великая Отечественная война». Звідси і «участник ВОВ».
І що цей бідний «ВОВ» може зробити проти ось того зухвалого напасника? Він був воїном проти ворога. Зі зброєю в руках. У відкритому бою. Тепер він не воїн, а тільки «участник». Замість зброї — милиці, палиця чи замашна авоська. Та проти невігласа чи дурня у наступ все одно не підеш. Його захищає закон.

ІІ все ж, ветерани, струнко! І в свято Перемоги, і в будні! Не здавались в бою, негоже відступати й перед житейськими незгодами.
Мала в тебе пенсія? Нічого. Зате мир на землі.
Вір, тебе любить і шанує народ. Нехай навіть в особі піонера, що раз на рік, напередодні 9 Травня, підносить тобі червону гвоздику на ніжному стебельці.

Ветераны, смирно!

Ветеран.
Участник Великой Отечественной войны.
Защитник. Освободитель. Герой.
Честь ему и хвала!
За то, что, долго и тяжело отступая, не сдался, не покорился врагу.
За то, что, с боями, наступая, долго шел от Волги к Эльбе, очищая родную землю от фашистских полчищ, освобождая порабощенные народы Европы.
Честь и хвала за добытую Победу.
Но кто теперь узнает в старике, седоголовом, а то и согнутом нелегким временем человеке того защитника, освободителя, победителя?
Далеко не каждый узнает и почет отдаст.
Тот воин-красавец, легендарный солдат или офицер, осыпанный наградами, цветами, искренними поцелуями, в настоящее время просто — участник «ВОВ».
Кому-то же стукнуло в голову вот так обезличить, загнать в дикую аббревиатуру заслуженного Человека, а заодно и его достоинство?!
«Участники и инвалиды ВОВ обслуживаются вне очереди». Такие казенные, одноликие, как армейский котелок, объявления сияют стеклом и золотом на вокзалах, в магазинах, парикмахерских, сберкассах и везде, где только этот горемычный «ВОВ» может появиться со своими человеческими потребностями, внося тем появлением дискомфорт, вызывая раздражение у краснолицых здоровяков, которые не любят толочься в очереди.
— Поналазило их тут! — звучит реплика, как только у прилавка или окошка кассы станет дедуган с орденскими планками.
— Чего они прутся, у них же свои магазины! Там такое дают, такое, что нам и не снилось!..
Реплики в лучшем случае. В худшем — еще враждебнее.
— А ну, дед, прочь! — Здоровяк хватает участника за плечи. — Ишь, сколько эвон игрушек навесил. Ха-ха.
— Га-га-га! — раздается в очереди на поддержку. Не ветерана. Не героя. А того, красномордого. Что не известно, как бы себя повел в холодных, сырых окопах или в атаке.
«ВОВ» — это по-русски «Великая Отечественная война». Отсюда и «участник ВОВ».
И что этот бедный «ВОВ» может сделать против вот такого дерзкого нападения? Он был воином против врага. С оружием в руках. В открытом бою. Теперь он не воин, а только «участник». Вместо оружия — костыль, палка или сподручная авоська. Но против невежды или дурака в наступление все равно не пойдешь. Его защищает закон.
И все же, ветераны, смирно! И в праздник Победы, и в будни! Не сдавались в бою, негоже отступать и перед житейскими трудностями.
Малая у тебя пенсия? Ничего. Зато мир на земле.
Верь, тебя любит и уважает народ. Пусть даже в лице пионера, что раз в году, в канун 9 Мая, подносит тебе красную гвоздику на нежном стебле.

Тебе любить син чи зять, котрому ти можеш придбати «Жигуля» через пільгову чергу.
Тебе любить невістка, підбиваючи постіль десь у тихому закутку твоєї ж квартири. Але ж ти не в землянці, не в бліндажі і не з шинеллю під головою.
Ще гримлять паради Перемоги і лунають пісні «со слезами на глазах». Ще до круглих дат ордени й медалі дають. Ще красуються вивіски про обслуговування учасників «ВОВ» поза чергою.

Отже, дорогі ветерани, струнко!
Честь вам і хвала від вдячного народу!
Іван СОЧИВЕЦЬ, *теж ветеран*.

Тебя любит сын или зять, которому ты можешь приобрести «Жигули» через льготную очередь.
Тебя любит невестка, подбивая постель где-то в тихом закоулке твоей же квартиры. Но ты не в землянке, не в блиндаже и не с шинелью под головой.
Еще гремят парады Победы и раздаются песни «со слезами на глазах». Еще к круглым датам ордена и медали дают. Еще красуются вывески об обслуживании участников «ВОВ» вне очереди.
Следовательно, дорогие ветераны, смирно!
Честь вам и хвала от благодарного народа!
Иван СОЧИВЕЦЬ, *тоже ветеран*.

МІКРОБАЙКИ

ЗАЄЦЬ ЕКСТРЕМІСТ
Кричить Осел, задерши хвіст.
Про те, що Заєць — екстреміст.
Чого ж той Заєць екстреміст?
Бо наступив Ослу на хвіст.

ВОВЧА НАТУРА
Вовк натягнув овечу шкуру —
Вже й кажуть: поміняв натуру.
Якби спитать про ту натуру
В тієї, з кого здерли шкуру...

Григорій ЄЛИШЕВИЧ.

МИКРОБАСНИ

ЗАЯЦ ЭКСТРЕМИСТ
Кричит Осел, задравши хвост.
О том, что Заяц — экстремист.
Чего же тот Заяц экстремист?
Потому что наступил Ослу на хвост.

ВОЛЧЬЯ НАТУРА
Волк натянул овечью шкуру —
Уже и говорят: сменил натуру.
Ах если бы спросить о той натуре
У той, с кого содрали шкуру...

Григорий ЕЛИШЕВИЧ.

— Буде тобі, стара, лихо, як архіви відкриють. Ти ж у мене інформатором була...
Мал. Р. САХАЛТУЄВА

— Будет тебе, старая, беда, когда архивы откроют. Ты же у меня информатором была...
Рис. Р. САХАЛТУЕВА

ПРОДОВОЛЬЧА ПРОГРАМА
Мал. О. МОНАСТИРЬСЬКОГО

ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ ПРОГРАММА
Рис. О. МОНАСТЫРСКОГО

ЩАСТЯ ПІД... ТРАФАРЕТ

Добре, коли до людини виявляють увагу...
Кому, скажімо, не приємно отримати до свята поздоровну листівку? Де побажають тобі і міцного здоров'я, і великого людського щастя, і успіхів у праці в ім'я всілякого процвітання...

Після таких щирих вітань і на душі якось теплішає...
Не стоїть осторонь «поздоровної» справи і актив нашого села Катеринівки Сахновищанського району. І за це велике йому спасибі. Що не забувають про тих, хто своєю самовідданою працею та ратним трудом звеличував та захищав рідну країну.
Але в епістолярній діяльності наших активістів помітив я одну цікаву закономірність. Працюють вони під... трафарет. Виявляється, до кожного свята є в них заздалегідь припасена листівка, де друкарським шрифтом уже набрано усі «побажання та вітання». До Великого Жовтня — одні, до Нового року — інші, до Дня Перемоги...
А втім, що тут казати. Знаю, що і в нинішньому році до всенародного свята отримаю листівку, текст якої за попередні роки вже встиг вивчити напам'ять. Ось він: «Дорогой товарищ! Горячо и сердечно поздравляем Вас и Вашу семью с праздником — Днем Победы! Примите наши искренние пожелания счастья, здоровья, успехов в труде во имя процветания нашей Родины. Правление колхоза, партбюро, профком, комитет комсомола».
Розумію, що у правлінні нашого колгоспу «Комуніст», у його партбюро, профкомі та комітеті комсомолу працюють люди, в яких справ завжди достатньо.
Але дуже хочеться, щоб у переддень святкування 45-річчя Великої Перемоги в наших активістів усе ж таки знайшлася вільна хвилина, щоб по-справжньому сердечно привітати ветеранів, яких у селі залишилось, на жаль, не так уже й багато. І не під отой усталений трафарет, яким усі ці роки прикривались наші сільські бюрократи, не ставлячи на вітальних листівках ні дати, ні зворотної адреси, ні власноручного підпису... Начебто відправляли ту листівку-шифровку не в руки члена колгоспу «Комуніст», а прямісінько у тил ворога... Де, безперечно, така конспірація виправдана...

О. КОТЕЛЕВЕЦЬ.
Харківська область.

СЧАСТЬЕ ПОД... ТРАФАРЕТ

Хорошо, когда к человеку обнаруживают внимание...
Кому, скажем, не приятно получить к празднику поздравительную открытку? Где пожелают тебе и крепкого здоровья, и большого человеческого счастья, и успехов в труде во имя всевозможного процветания...
После таких искренних приветствий и на душе как-то теплеет...
Не стоит в стороне «поздравительного» дела и актив нашего села Катеринивки Сахновищанского района. И за это большое ему спасибо. Что не забывают о тех, кто своим самоотверженным трудом и ратным делом возвеличивал и защищал родную страну.
Но в эпистолярной деятельности наших активистов заметил я одну интересную закономерность. Работают они под... трафарет. Оказывается, к каждому празднику есть в них предварительно припасенная открытка, где печатным шрифтом уже набраны все «пожелания и приветствия». К Великому Октябрю — одни, к Новому году — другие, ко дню Победы...
А впрочем, что здесь говорить. Знаю, что и в нынешнем году к всенародному праздника получу открытку, текст которой за предыдущие годы уже успел выучить наизусть. Вот он: «Дорогой товарищ! Горячо и сердечно поздравляем Вас и Вашу семью с праздником — Днем Победы! Примите наши искренние пожелания счастья, здоровья, успехов в труде во имя процветания нашей Родины. Правление колхоза, партбюро, профком, комитет комсомола». Понимаю, что в правлении нашего колхоза «Коммунист», в его партбюро, профкоме и комитете комсомола работают люди, у каких дел всегда достаточно.
Но очень хочется, чтобы в преддверие празднования 45-летия Великой Победы у наших активистов все же таки нашлась свободная минута, чтобы по-настоящему сердечно поздравить ветеранов, которых в селе осталось, к сожалению, не так уже и много. И не под тот устоявшийся трафарет, которым все эти годы прикрывались наши сельские бюрократы, не ставя на поздравительных открытках ни даты, ни обратного адреса, ни собственноручной подписи... Вроде бы отправляли ту открытку-шифровку не в руки члена колхоза «Коммунист», а прямиком в тыл врага... Где, бесспорно, такая конспирация оправдана...
О. КОТЕЛЕВЕЦЬ.
Харьковская область.

БЕНКЕТ У ЗАСІДЦІ

Валентин ЛАГОДА

За цю розповідь розлогу
Перепрошую зарані.
Вірте — ні, а Перемогу
Я зустрів у... ресторані!

Докотився рейх до краху,
І чини його найвищі
Заметалися від страху:
Загибати всім? Навіщо?!
І коли літак із ними
Над просторами лісними
Був у небі майже збитий,

ПИР В ЗАСАДЕ

Валентин ЛАГОДА

За этот рассказ пространный
Прошу прощение заранее.
Верьте — нет, а Победу
Я встретил в... ресторане!

Докатился рейх к краху,
И чины его наивысшие
Заметались от страха:
Загибаться всем? Зачем?!
И когда самолет с ними
Над пространствами лесными
Был в небе почти сбитый,

Що лишилось їм робити?
Не вдалося втікачам тим
В інший стан перемахнути,
Меморандум свій вручати...
Вбереглись німецькі брути —
Врятували парашути.
Та боялись вийти з лісу,
Перетнуть його завісу,
А таїлися у хащах,
Кинуті напризволяще.
Хоч зірвалось діло враже,
Спроба лопнула остання,
Та командування наше
Зацікавилось посланням.

...За Бреслау, за Бунцлау,
Де пройти нам довелось,
В мирний час являв забаву
Ресторан лісний «Вальдшльос»*.
Цей притулок мій кінцевий
В мене в пам'яті і досі:
Нас, десяток офіцерів,
Помістили в тім «Вальдшльосі».
Сподівання були певні,
Був логічний розрахунок:
Збитих в лісі до харчевні
Приведе голодний шлунок —
Попоїсти, попопити,
Відпочить, зігрітись, власне.
Тут і маєм їх схопити
З меморандумом злощасним.
Причаївшись на горищі,
У пітьмі, без переміщень,
П'ять ночей ми їх чекали,
Тільки вдень по черзі спали...

Шоста ніч уже настала.
Раптом — що це?!
Спалах! Спалах!
Злива пострілів навколо!
Поповзли усі ми долом
І — немов до амбразури —
До віконечок припали.
О прокляття! Ждуть тортури:
Ми в оточення попали!
Розтерзають нас шакали!
Не поліземо ж у пащу —
Не здамося їм нізащо!
Доліта вже дальній галас.
Обнялись ми, розпрощались,
Вбік одклали автомати,
В руки всім — по дві гранати.
А тим часом щохвилини
Більше й більше стрілянини.
Прислухаємось, пониклі...
Раптом хтось на мотоциклі
Задирчав, спинився поруч.
— Хенде-хох! — ми. (Руки вгору!)
А прибулий вже з порога
Загорлав, немов із рога:
— Пе-ре-мо-га!!!
Пе-ре-мо-га!!!
(Он чому навкруг стріляли,
Небо все розцяцькували!)

Що вчинилось тут із нами,
Те ніякими словами,
Хоч берусь уже вдесяте,
Я не в силі описати:
Хто ще міг отак радіти!
Вниз плигали ми, як діти,
На зв'язківцю повисали,
Аж мостину проламали
(Нас не втримала вона)
І — побачили в підпіллі

Что осталось им делать?
Не удалось беглецам тем
На другую сторону перемахнуть,
Меморандум свой вручать...
Убереглись немецкие брути —
Спасли парашюты.
Но боялись выйти из леса,
Выйти из под его навеса,
И таились в дебрях,
Брошенные на произвол судьбы.
Хоть сорвалось дело вражье,
Попытка лопнула последняя,
Но командование наше
Заинтересовалось посланием.

...За Бреслау, за Бунцлау,
Где пройти нам довелось,
В мирное время представлял забаву
Ресторан лесной «Вальдшлес»*.
Это убежище мое последнее
У меня в памяти и до сих пор:
Нас, десяток офицеров,
Поместили в том «Вальдшлесе».
Надежды были определенные,
Был логический расчет:
Сбитых в лесу к харчевне
Приведет голодный желудок —
Поесть, попить,
Отдохнуть, согреться, собственно.
Здесь и будем их ловить
С меморандумом злосчастным.
Притаившись на чердаке,
Во тьме, без движений,
Пять ночей мы их ожидали,
Только днем по очереди спали...

Шестая ночь уже наступила.
Вдруг — что это?!
Вспышка! Вспышка!
Ливень выстрелов вокруг!
Поползли все мы полом
И — словно к амбразуре —
К окошкам припали.
О проклятие! Ждут пытки:
Мы в окружение попали!
Растерзают нас шакалы!
Не полезем же к ним в пасть —
Не покажемся им ни за что!
Долетел уже дальний шум.
Обнялись мы, распростились,
В сторону отложили автоматы,
В руки всем — по две гранаты.
А между тем ежеминутно
Больше и больше стрельбы.
Прислушиваемся, пониклые...
Вдруг кто-то на мотоцикле
Задырчав, остановился рядом.
— Хенде-хох! — мы. (Руки вверх!)
А прибывший уже из порога
Заорал, словно из рупора:
— По-бе-да!!!
По-бе-да!!!
(Эвон почему кругом стреляли
Небо все разрисовали!)

Что случилось тут с нами,
То никакими словами,
Хоть берусь в десятый раз,
Я не в силе описать:
Кто еще мог так радоваться!
Вниз прыгали мы, как дети,
На связисте повисали,
Аж половицу проломили
(Нас не удержала она)
И — увидели в подполье

Непочаті, зовсім цілі
Аж три ящики вина!
(То хазяїн ресторану,
Замітаючи сліди,
Приховав його старанно
До повернення сюди).
Засіяли наші очі:
Пощастило ж як, їй-богу,
Невідкладно, тої ж ночі
Обмивати ПЕРЕМОГУ!

Ми від щастя верещали,
Ми гасали, гопцювали,
Розрядили автомати,
Пожбурляли геть гранати —
Миру ми салютували!
Веселились, кволі з виду,
Гучно так — на всю планету!..
Я в житті своїм не звідав
Веселішого бенкету.

---
* «Лісовий замок».

Непочатые, совсем целые
Аж три ящика вина!
(То хозяин ресторана,
Заметая следы,
Скрыл его старательно
До возвращения сюда).
Засияли наши глаза:
Повезло же как, ей-богу,
Безотлагательно, той же ночью
Обмывать ПОБЕДУ!

Мы от счастья верещали,
Мы носились, топали,
Разрядили автоматы
Побросали прочь гранаты —
Миру мы салютовали!
Веселились, слабые с виду,
Громко так — на всю планету!..
Я в жизни своей не изведал
Более веселого банкета.

---
* «Лесной замок».

Телеграфне Агентство Перця

ДЕЗАКТИВАЦІЯ ПО-ІРШАВСЬКОМУ
ЖИТОМИРСЬКА область. (Кор. ТАП). У селі Ірша Радомишльського району біля місцевої лікарні було виявлено підвищену дозу радіації. Районна санепідемстанція зобов'язала селищну Раду негайно провести дезактивацію. Що та й зробила. Але досить оригінально. Шар землі зняли і повантажили на воза. Їздовий провіз її селом— від чого половина, розтрусилася по дорозі. Ну, а решту — висипали за крайньою хатою у колію, щоб завжди можна було показати перевіряючим, де поділи радіоактивний грунт.

ТРИВОГА БУЛА ДАРЕМНОЮ
ВІННИЦЬКА область. (Кор. ТАП). Коли в колгоспі «Шляхом Леніна» Ямпільського району переобирали голову правління, над Миронівкою не вщухав тривожний пташиний лемент. Птаство хвилювала доля недобудованого приміщення тракторної бригади, яке завдяки любові до пернатих з боку колишнього голови колгоспу І. Г. Катрука майже десять років служило їм надійним притулком...
Тривога була даремною. Пересвідчившись, що новий керівник господарства А. М. Болгарський не менший птахолюб, горобці та галки приступили до виведення потомства.

ГРЯЗЬ — НА ЕКСПОРТ
ЧЕРНІГІВСЬКА область. (Кор. ТАП). У селі Пісоцькому Козелецького району виявлено цілющу грязь. Знаходиться вона на центральній вулиці села, яку керівники колгоспу все ніяк не зберуться впорядкувати.
— А тепер і впорядковувати не будемо,— оптимістично заявили кореспондентові ТАП члени правління. — Бо за цю лікувальну грязь ми можемо і валютою брати, якщо продавати її за кордон. А хто ж хоче бути собі ворогом?
Правда, з такою точкою зору своїх керівників рядові жителі Пісоцького, які щодня місять ту багнюку, чомусь не згодні.

МИСТЕЦТВО ВИМАГАЄ ЖЕРТВ
СУМИ. (Кор. ТАП). За пропозицією начальника Сумської спеціалізованої науково-реставраційної виробничої майстерні В. І. Кульченка із стіни приміщення кардіологічного відділення районної лікарні, яке чи то реставрує, чи то ремонтує майстерня, знято вивіску про те, що цей пам'ятник архітектури кінця XVIII століття охороняється державою.
— Ще невідомо, чи варто його буде охороняти після нашого ремонту-реставрації,— пояснив Віктор Іванович кореспонденту. — Триває він хтозна-відколи і хтозна-скільки іще триватиме. Такої тривалості ремонту пам'ятки старовини, як правило, не витримують.

Телеграфное Агентство Перца

ДЕЗАКТИВАЦИЯ ПО-ИРШАВСКИ
ЖИТОМИРСКАЯ область. (Кор. ТАП). В селе Ирша Радомишльского району около местной больницы была обнаружена повышенная доза радиации. Районная санэпидемстанция обязала поселковый Совет немедленно провести дезактивацию. Что та и сделала. Но достаточно оригинально. Слой земли сняли и погрузили на телеги. Ездовой провоз ее селом— от чего половина, раструсилась по пути. Ну, а остальное — высыпали за крайним домом в колею, чтобы всегда можно было показать проверяющим, куда дели радиоактивную почву.

ТРЕВОГА БЫЛА НАПРАСНОЙ
ВИННИЦКАЯ область. (Кор. ТАП). Когда в колхозе «Путем Ленина» Ямпильського району переизбирали председателя правления, над Мироновкой не стихал тревожный птичий переполох. Птицу волновала судьба недостроенного помещения тракторной бригады, которое благодаря любви к пернатым со стороны прежнего председателя колхоза И. Г. Катрука почти десять лет служило им надежным убежищем...
Тревога была напрасной. Убедившись, что новый руководитель хозяйства А. М. Болгарский не меньший птицелюб, воробьи и галки приступили к выведению потомства.

ГРЯЗЬ — НА ЭКСПОРТ
ЧЕРНИГОВСКАЯ область. (Кор. ТАП). В селе Писоцком Козелецкого района обнаружена целебная грязь. Находится она на центральной улице села, которую руководители колхоза все никак не соберутся почистить.
— А теперь и чистить не будем, — оптимистично заявили корреспонденту ТАП члены правления. — Потому что за эту лечебную грязь мы можем и валютой брать, если продавать ее за границу. А кто же хочет быть себе врагом?
Правда, с такой точкой зрения своих руководителей рядовые жители Писоцкого, которые ежедневно месят ту грязь, почему-то не согласны.

ИСКУССТВО ТРЕБУЕТ ЖЕРТВ
СУМЫ. (Кор. ТАП). По предложению начальника Сумской специализированной научно-реставрационной производственной мастерской В. И. Кульченко из стены помещения кардиологического отделения районной больницы, которое то ли реставрирует, то ли ремонтирует мастерская, снята вывеска о том, что этот памятник архитектуры конца XVIII века охраняется государством.
— Еще неизвестно, стоит ли его будет охранять после нашего ремонта-реставрации, — объяснил Виктор Иванович корреспонденту. — Длится он ктознает-откогда и ктознает -сколько еще будет длиться. Такую длительность ремонта памятники старины, как правило, не выдерживают.

Скільки в тілі душ?

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ РОЗДУМІВ НОВООБРАНИМ ДЕПУТАТАМ

Видно, що це лоскітливе запитання уже давно поскубує допитливість людську. Пам'ятаєте, ще колись один персонаж незабутнього Степана Руданського переконував свого кума, що в нього дві душі. Одна для того, щоб зігрівати, а друга — холодити.

А оце недавнечко таке ж запитання з новою силою і натоптане новим змістом вигулькнуло на сесії, точніше, аж на Двох сесіях Житомирської обласної Ради народних депутатів.

У Житомирі, як і в кожному обласному центрі, жив-був собі голова облвиконкому. І саме тому, що жив-був він більше собі, аніж людям, ті й помахали йому «на все добре».
Можна забожитись, що Василь Миколайович Ямчинський головував би в Житомирському облвиконкомі аж до самісінької персональної пенсії союзного значення, якби підлабузники, що роїлися біля його крісла, не підтакували кожному його слову та не прицмокували при кожному його порухові. Якби хоч коли-не-коли замість медоточивого «так-так» до керівного вуха долітало категоричне «ні», то не встиг би він начіпляти на свою шию стільки гріхів, що аж крісло під ним не витримало.

Якось, було, Василь Миколайович благенько натякнув на те, що його зятю і дочці не личить вчителювати у якійсь сільській школі. І начальник облуправління народної освіти В. Ф. Осипчук зразу ж розплився у догідливій посмішці. Чоловік він доволі грамотний, а от такого коротенького слова, як «ні», засвоїти не здолав. А воно було конче потрібне, бо в Андрушівському районі, де проживало це щасливе подружжя, вчителів не вистачало, а в Житомирі для них місць не було. Але чого не зробиш з великої любові до начальства! Головівського зятя не тільки перевели з села до міста, а рівно через тиждень ще й коронували на директора школи. Таку ж запопадливість показали і міськвиконкомівські угодники. Вищеозначений зять ще не встиг прописатись у місті та хоча б про людське око стати на квартирну чергу, як йому великодушно простягли ордер на квартиру у найпрестижнішому будинку, призначеному для керівної еліти.

Тут принагідно доведеться зізнатися, що дефіцит щирості розростався як знизу, так і зверху. Навіть в обкомі партії не знайшлося сміливця, щоб вимовив оте односкладове «ні». Претендентів на новоселів у так званому «обкомівському» будинку пересівав сам тодішній перший — В. М. Кавун. Проте й він не заперечив своєму колезі і висуванцю.
У свою чергу, Василь Миколайович намагався де в чому копіювати Василя Михайловича. Якщо дружина першого невідомо за які заслуги стала заслуженим вчителем, то «головиха» Ямчинська слідом за нею здобула звання заслуженого агронома. Не сама, звичайно, здобула. Над цим трудилася ціла команда до безтями закоханих у свого шефа помів, замів і завів.

Треба сказати, що Василь Миколайович не забував вірної служби, осипав найбільш запопадливих своїми княжими милостями. Кому підсовував поза всякими чергами автомобіль, кому — два. А свого моторного помічника Є. О. Гессу зробив аж тримоторним: пожалував йому двійко «Жигулів» ще й на додачу «Волгу». Той «Жигулі» сплавив за скільки бог послав, а «Волгу», кажуть,

Сколько в теле душ?

ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ РАЗМЫШЛЕНИЙ НОВОИЗБРАННЫМ ДЕПУТАТАМ

Видно, что это щекотливый вопрос уже давно почесывает любознательность человеческую. Помните, еще когда-то один персонаж незабываемого Степана Руданского убеждал своего кума, что у него две души. Одна для того, чтобы согревать, а вторая — холодить.
А вот недавненько такой же вопрос с новой силой и нашпигованный новым содержанием внезапно появился на сессии, точнее, аж на Двух сессиях Житомирского областного Совета народных депутатов.
В Житомире, как и в каждом областном центре, жил-был себе председатель облисполкома. И именно потому, что жил-был он больше себе, чем людям, те и помахали ему «на все хорошо».
Можно поклясться, что Василий Николаевич Ямчинский председательствовал бы в Житомирском облисполкоме вплоть до самой персональной пенсии союзного значения, если бы подхалимы, которые роились около его кресла, не подталдыкивали каждому его слову и не причмокивали при каждом его движении. Если бы хоть время от времени вместо медоточивого «да-да» к руководящему уху долетало категорическое «нет», то не успел бы он нацеплять на свою шею столько грехов, что аж кресло под ним не выдержало.
Как-то, было, Василий Николаевич тихонько намекнул на то, что его зятю и дочери не подобает учительствовать в какой-то сельской школе. И начальник облуправления народного образования В. Ф. Осипчук сразу же расплылся в угодливой улыбке. Мужчина он достаточно грамотный, а вот такого коротенького слова, как «нет», усвоить не сумел. А оно было очень нужно, потому что в Андрушивскому районе, где проживали эти счастливые супруги, учителей не хватало, а в Житомире для них мест не было. Но что не сделаешь с большой любви до начальства! Председательского зятя не только перевели из села в город, а ровно через неделю еще и короновали на директора школы. Такую же усердность показали и горисполкомовские угодники. Вишеозначенный зять еще не успел прописаться в городе и хотя бы для отвода глаз стать на квартирную очередь, как ему великодушно протянули ордер на квартиру в самом престижном доме, предназначенном для руководящей элиты.
Здесь при случае придется сознаться, что дефицит искренности разрастался как снизу, так и сверху. Даже в обкоме партии не нашлось смельчака, чтобы вымолвил то односложное «нет». Претендентов на новоселов в так называемом «обкомовском» доме пересеивал сам тогдашний первый — В. М. Арбуз. Однако и он не возразил своему коллеге и выдвиженцу.
В свою очередь, Василий Николаевич пытался кое в чем копировать Василия Михайловича. Если жена первого неизвестно за какие заслуги стала заслуженным учителем, то «председательша» Ямчинская следом за ней получила звание заслуженного агронома. Не сама, конечно, получила. Над этим трудилась целая команда до умопомрачения влюбленных у своего шефа помов, замов и заведов.
Нужно сказать, что Василий Николаевич не забывал верной службы, осыпал наиболее усердных своими княжескими милостями. Кому подсовывал вне всяких очередей автомобиль, кому — два. А своего проворного помощника Е. О. Гессу сделал аж трехмоторным: пожаловав ему двое «Жигулей» еще и в придачу «Волгу». Тот «Жигули» сплавил за сколько бог послал, а «Волгу»,

збирався на «Мерседеса» міняти. І мабуть, поміняв би, якби на цей час не поміняли його патрона.
За почином обласного керівництва таку ж жваву торгівлю легковиками організували і на низах. У славному своїми торговельними традиціями Бердичеві тільки за два останні дні минулого року продали «з-під поли» одинадцятеро «Жигулів»! І все обійшлося тихо-мирно, бо торгівлю автодефіцитами взяли у свої руки стражі порядку: сам начальник міськвідділу міліції полковник Примак, начальник відділу боротьби з розкраданням та спекуляцією майор Гижа та начальник ДАІ капітан Коржук. І так цупко взяли, що у кожного в руках залишилось по автомобілю.

Тихенько, з приглушеними моторами, розповзались автомобілі і в Баранівському, Олевському та інших районах області. Не добравшись до адресатів — інвалідів та передовиків села,— вони впевнено завертали до керівницьких гаражів.
Як, питаєте, дивився на таку торгівлю перший секретар обкому? Досить прихильно. Василь Михайлович, бачте, теж був не від того, щоб облагодіяти своїх прісних. Ось який, приміром, хід — ні, не конем, а цілим табуном коней — вдалося йому зробити. За його велінням цей табун, або ж «Волгу» потужністю в дев'яносто кінських сил, вивели з обкомівської стайні, чи то пак, гаража і продали у колгосп імені Леніна Ружинського району. На тих «кінських силах» поїхав у колгосп повірений покупця — син першого. А назад повернувся на них уже як власник, викупивши «Волгу» за півціни.
Подібні діяння свого часу скромненько називали особистою нескромністю. І то тільки поза очі. А в очі як перший секретар обкому, так і голова облвиконкому вислуховували на свою адресу стільки захоплених епітетів, що не повірити у свою винятковість їм було просто неможливо.
Підтвердженням цього послугувала чотирнадцята сесія обласної Ради народних депутатів, яка стала щитом і мечем трону голови виконкому. Виступаючі на ній захищали Василя Миколайовича від критики з таким завзяттям, як охоронці багатого кооператора од рекетирів.
Скільки дифірамбів на честь дорогого і незамінного проспівано, скільки фіміаму викурено... Його заступник Г. О. Готовчиць готовий був сам із себе вискочити, аби тільки шефові догодити. Голова Овруцького комітету по охороні природи О. Л. Коваль, здавалося, перекваліфікувався на керівника по охороні Ямчинського і договоривсь до того, що критика на адресу голови облвиконкому його так само страхає, як радіація Чорнобиля. То була не сесія, а своєрідний конкурс на першість у славослів'ї. Голова Олевського райвиконкому М. М. Пилипчук заприсягнулась, що замах на товариша Ямчинського це — «замах на Ради народних депутатів». Он як! А перший секретар Народицького райкому партії В. С. Будько хоча й не зумів так високомовно висловитись, однак теж у боргу не залишивсь, кваліфікувавши критику на Василя Миколайовича як відверте цькування й бульварні теревені.

Не впали перед своїм шефом лицем у грязь і голова Андрушівського райвиконкому О. Д. Стельмах, і голова Баранівського райвиконкому А. М. Никитюк, та ще багато хто. Один захрипне — другий починає. Василь Миколайович почував себе спочатку як на сковорідці, а потім поступово, сам того не помітивши, вознісся на сьоме небо.
А орателі не вгавали. Так виспівували, аж партійні квитки в них у нагрудних кишенях червоніли від сорому. Одне слово, хвальби — повні торби. Та все діряві. Хвальба у них довго не втрималась. А в цьому й відповідь на запитання, скільки ж в одному тілі буває душ. Ті, хто ще недавно на чотирнадцятій сесії своєю теплою, як добре натоплена лежанка, душею обігрівали улюбленого кумира, через якихось півтора місяці, на п'ятнадцятій сесії, відчувши, що погода міняється, повідкривали шлюзи другої, холодної душі і війнули у бік того ж учорашнього «незамінного» колючим морозяним вітром.

Василеві Миколайовичу довелося залишити головівське крісло. Але ті, хто спочатку підносив його до небес, а потім мішав з найчорнішою гряззю, зосталися. Отож бережіться, нові народні обранці! На вас чекають небезпечні, неймовірно складні випробування. Пам'ятайте: підлабузники не дрімають!
І. ІЛЬЧЕНКО, спец. кор. Перця.
м. Житомир.

говорят, собирался на «Мерседеса» менять. И видимо, поменял бы, если бы на это время не поменяли его патрона.
За почином областного руководства такую же резвую торговлю легковушками организовали и на низах. В славном своими торговыми традициями Бердичеве только за два последних дня прошлого года продали «из-под полы» одиннадцать «Жигулей»! И все обошлось тихо мирно, потому что торговлю автодефицитами взяли в свои руки стражи порядка: сам начальник горотдела милиции полковник Примак, начальник отдела борьбы с разворовыванием и спекуляцией майор Гижа и начальник ГАИ капитан Коржук. И так плотно взяли, что у каждого в руках осталось по автомобилю.
Тихонько, с приглушенными моторами, расползались автомобили и по Баранивскому, Олевскому и других районах области. Не добравшись к адресатам — инвалидам и передовикам села, - они уверенно заворачивали к руководительным гаражам.
Как, спрашиваете, смотрел на такую торговлю первый секретарь обкома? Достаточно благосклонно. Василий Михайлович, видите ли, тоже был не от того, чтобы облагодетельствовать своих присных. Вот который, например, ход — нет, не конем, а целым табуном коней — удалось ему сделать. За его велением этот табун, или же «Волгу» мощностью в девяносто конских сил, вывели из обкомовской конюшни, или же, гаража и продали в колхоз имени Ленина Ружинского району. На тех «конских силах» поехал в колхоз поверенный покупателя — сын первого. А назад вернулся на них уже как владелец, выкупив «Волгу» за полцены.
Подобные деяния в свое время скромненько называли личной нескромностью. И то только за глаза. А в глаза как первый секретарь обкома, так и председатель облисполкома выслушивали по своему адресу столько захваченных эпитетов, что не поверить в свою исключительность им было просто невозможно.
Подтверждением этого послужила четырнадцатая сессия областного Совета народных депутатов, который стал щитом и мечом трона председателя исполкома. Выступающие на ней защищали Василия Николаевича от критики с таким рвением, как охранники богатого кооператора от рэкетиров.
Сколько дифирамбов в честь дорогого и незаменимого пропето, сколько фимиамов скурено... Его заместитель Г. О. Готовчиць готов был сам из себя выскочить, чтобы только шефу угодить. Председатель Овруцкого комитета по охране природы О.Л. Коваль, казалось, переквалифицировался на руководителя по охране Ямчинского и договорился до того, что критика по адресу председателя облисполкома его так же пугает, как радиация Чернобыля. То была не сессия, а своеобразный конкурс на первенство в славословии. Председатель Олевского райисполкома М. М. Пилипчук поклялась, что покушение на товарища Ямчинского это — «покушение на Советы народных депутатов». Эвон как! А первый секретарь Народицкого райкома партии В. С. Будько хотя и не сумел так высокопарно высказаться, однако тоже в долгу не остался, квалифицировал критику на Василия Николаевича как откровенная травля и бульварная болтовня.
Не упали перед своим шефом лицом в грязь и председатель Андрушивского райисполкома О. Д. Стельмах, председатель Баранивского райисполкома А. М. Никитюк, да еще многие. Один охрипнет — второй начинает. Василий Николаевич чувствовал себя сначала как на сковородке, а затем постепенно, сам того не заметив, вознесся на седьмое небо.
А ораторы не утихали. Так распевали, аж партийные билеты у них в нагрудных карманах алели от стыда. Одно слово, похвалы — полные мешки. Но все дырявые. Хвальба в них долго не удержалось. А в этом и ответ на вопрос, сколько же в одном теле бывает душ. Те, кто еще недавно на четырнадцатой сессии своей теплой, как хорошо натопленная лежанка, душой обогревали любимого кумира, через каких-то полтора месяца, на пятнадцатой сессии, почувствовав, что погода меняется, пооткрывали шлюзы второй, холодной души и веяли в сторону того же вчерашнего «незаменимого» колючим морозным ветром.
Василию Николаевичу пришлось оставить председательское кресло. Но те, кто сначала возносил его в небеса, а затем мешал с самой черной грязью, остались. Поэтому берегитесь, новые народные избранники! Вас ожидают опасные, невероятно сложные испытания. Помните: подхалимы не дремлют!
И. ИЛЬЧЕНКО, спец. кор. Перца.
г. Житомир.

— Допоможи, Золота рибко, хоч одну із моїх депутатських обіцянок виконати...
Мал. В. СОЛОНЬКА

— Помоги, Золотая рыбка, хоть одно из моих депутатских обещаний выполнить...
Рис. В. СОЛОНЬКО

І не пускати!

Інтерв'ю із забороненим
(у межах Полтавської області) автором

Кореспондент: Журналісти поділяються на три категорії: до першої належать ті, які нюхом відчувають, де відбудеться подія, і прибувають на місце заздалегідь. Журналісти другої встигають на місце події в кульмінаційний момент. А журналісти третьої довідуються про подію останніми, коли все варте уваги вже відбулося. Їм нічого не залишається, як розводитись про подію у загальних рисах і на цій підставі вважати себе аналітиками... Я, мабуть, належу до третьої. Бо того вечора у Будинку політосвіти не був і про те, що трапилося, маю непевне, розпливчасте уявлення. Так, власне, що трапилося?

Володимир СМИРНОВ (літератор, кіносценарист): Відбувалося чергове засідання клубу виборців. На ньому зайшла мова про короткометражний кінофільм «Свято Конституції». За моїм сценарієм його поставив на Центральній студії документальних фільмів режисер Геннадій Попов. Знятий фільм у Полтаві, і саме тут його зустріло надзвичайно різке, безкомпромісне неприйняття з боку офіційних осіб...

Кор.: Ага, пригадую! Це про нього пішов поголос, ніби там — кадри з життя полтавської мафії, і вона «подбала», щоб полтавці цієї стрічки не бачили...

В. С: Нічого подібного. Це звичайна публіцистичні стрічка, зроблена талановитим режисером — Геннадієм Поповим. Але на певні думки, вона, сподіваюся, наводить. Це кінофільм про нашу моральність. В ньому поставлене лише одне питання: втілення конституційного права на житло. Здавалось би, це право для всіх однакове. Але як по-різному воно реалізується. Найкраще з нього скористалися ті, що повчають людей, як треба жити. У значно гіршому становищі опинилися прості громадяни. І в той час наскільки вони виявилися чеснішими, благороднішими!.. Один із героїв короткометражки — дядя Саща, старий чоловік, колишній танкіст на прізвище Савостін, який живе у халупці, що поряд із будинком поліпшеного планування, спорудженим для міського та обласного начальства. Його доля могла скластися інакше, благополучніше. Зразу по війні, у сорок шостому, він возив

И не пускать!

Интервью с запрещенным
(в пределах Полтавской области) автором

Корреспондент: Журналисты разделяются на три категории: к первой принадлежат те, которые нюхом чувствуют, где состоится событие, и прибывают на место предварительно. Журналисты второй успевают на место события в кульминационный момент. А журналисты третьей узнают о событии последними, когда все достойно внимания уже состоялось. Им ничего не остается, как повествовать о событии в общих чертах и на этом основании считать себя аналитиками... Я, по-видимому, принадлежу к третьей. Потому что в тот вечер в Доме политпросвета не был и о том, что случилось, имею неточное, расплывчатое представление. Да, собственно, что случилось?

Владимир СМИРНОВ (литератор, киносценарист): Происходило дежурное заседание клуба избирателей. На нем зашла речь о короткометражном кинофильме «Праздник Конституции». По моему сценарию его поставил на Центральной студии документальных фильмов режиссер Геннадий Попов. Снят фильм в Полтаве, и именно здесь его встретило чрезвычайно резкое, бескомпромиссное неприятие со стороны официальных лиц...

Кор.: Ага, вспоминаю! Это о нем пошла молва, будто там — кадры из жизни полтавской мафии, и она «позаботилась», чтобы полтавцы этой ленты не видели...

В. С: Ничего подобного. Это обычная публицистические лента, сделанная талантливым режиссером, — Геннадием Попом. Но на определенные мысли, она, надеюсь, наводит. Это кинофильм о нашей нравственности. В нем поставлен лишь один вопрос: воплощение конституционного права на жилье. Казалось бы, это право для всех одинаково. Но как по-разному оно реализуется. Лучше всего из него воспользовались те, которые поучают людей, как нужно жить. В значительно хуже положении очутились простые граждане. И в то время насколько они оказались более честными, более благородными!.. Один из героев короткометражки — дядя Саща, старый мужчина, прежний танкист на фамилию Савостин, который живет в хибарке, что рядом с домом улучшенной планировки, построенном для городского и областного начальства. Его судьба могла сложиться иначе, более благополучно.

секретаря міськкому партії. Але через шість днів кинув завгару на стіл ключі від машини: «Не можу!» Чому? — він тоді прямо не сказав. Час не сприяв відвертості. Пізніше зізнався. «Полтава лежала в руїнах. Голодували діти, інваліди. Не міг я возити хазяїну тушонку й ковбасу зі складів!»

Із помітних посадових осіб у стрічку потрапив тільки перший секретар міськкому партії О. Ю. Кива. І не через те, що він явив особливі зразки зловживань, а внаслідок своєї типовості, я б сказав, звичайності. Справа закручується навколо факту самовільного захоплення квартири: сім'я багатодітного дільничного уповноваженого заселила одну з квартир обкомівського резерву.. Так співпало: ця родина на недовгий час, поки не виселили, опинилася поряд з О. Ю. Кивою. На цей час припало вручення ордера на квартиру поліпшеного планування дочці першого секретаря, яка ніде і ні в яких чергах не стояла. Чим вона заслужила таке благодіяння з боку держави?

Ми дали слово усім дійовим особам фільму, тобто реальним героям нашого життя: господарникам, партійним працівникам, мешканцям полтавських халупок, які гостро потребують житла і на очах яких отак розподіляються державні квадратні метри. Нас, авторів фільму, ніхто не може звинуватити у наклепництві, фальшуванні подій. Власне, це була серія інтерв'ю на екрані, кінопортретів. Але зроблені вони були таким чином, що в них, як у краплі води, віддзеркалювалося життя усієї країни... Режисер від самого початку сказав: «Забудьмо про твою Полтаву, йдеться про більше...»

Кор.: Одне слово, ця картина претендує на певну художність?

В. С: Здається, небезпідставно. В «Советской культуре» відзначалося, що «Свято Конституції» — один з небагатьох фільмів, у якому гострота публіцистичного матеріалу поєднується з художньою образністю». Не буду приховувати, мені — як одному з авторів — було приємно читати ці рядки.
Кор.: Бачу, що на відміну од широкого загалу короткометражок, вашу не обійшли увагою рецензенти.
В. С: Так, у «Свята Конституції» непогана преса. Журнал «Театральная жизнь» (№ 17 за 1989 рік) на останній сторінці обкладинки вмістив навіть невеличку рекламку: «...Ми закликаємо вас на фільми Геннадія Попова!..» В тому числі й на «Свято Конституції». 17 листопада газета «Правда» в оглядовій рецензії згадала «Свято Конституції», як одну з кращих картин Київського фестивалю документальних фільмів.
Кор.: А в Полтаві, на батьківщині, вам не поталанило. Фільм не прорвався на місцевий екран зовсім?
В. С: Ні, чому! Два дні він демонструвався в кінотеатрі «Колос». 15 і 16 червня минулого року. Ми привезли його в Полтаву разом із завідуючою відділом реклами Центральної студії документальних фільмів Т. С. Черьоміною. «Свято Конституції» демонструвалося в суботу і неділю. А в понеділок був звільнений директор кінотеатру В. Д. Головко, колишній штурман полярної авіації, абсолютно чесна людина. До речі, хочу трошки виправдатись, я його попереджав про можливі неприємності. І от — привід було знайдено моментально!

Кор.: І з того часу ваш кінофільм у Полтаві більше не демонструвався ?
В. С: Так, але інтерес до нього не вщух, а навпаки — розгорівся! За логікою: заборонений плід... До того ж склалася дивна ситуація: по всьому Союзу його крутять, він також високо оцінений вищими партійними органами, а тут...
Кор.: Давайте, нарешті, повернемося до події в Будинку політосвіти. Що ж там трапилося?
В. С: Клуб виборців, тобто всі люди, які того вечора були присутні на засіданні, приблизно 800 чоловік, оголосили, що вони нікуди не підуть, поки власті не покажуть їм заборонений на теренах області фільм Попова і Смирнова.
Кор.: Тобто оголосили щось на зразок сидячого страйку з мистецьким ухилом?
В. С: Практично вилилось у щось подібне. Кінофільм був у Будинку політосвіти. Ентузіасти їздили за ним у Москву. Мало того, під проханням про надання стрічки для прокату в Полтавській області на одному із засідань клубу виборців публічно поставив свій підпис і перший секретар обкому партії О. С. М'якота. Ніби й

Сразу после войны, в сорок шестом, он возил секретаря горкома партии. Но через шесть дней бросил завгару на стол ключи от машины: «Не могу!» Почему? — он тогда прямо не сказал. Время не способствовало откровенности. Позже сознался. «Полтава лежала в руинах. Голодали дети, инвалиды. Не мог я возить хозяину тушенку и колбасу со складов!»
Из заметных должностных лиц в ленту попал только первый секретарь горкома партии О. Ю. Кива. И не из-за того, что он представил особенные образцы злоупотреблений, а в результате своей типичности, я бы сказал, обыкновенности. Дело закручивается вокруг факта самовольного захвата квартиры: семья многодетного участкового уполномоченного заселила одну из квартир обкомовского резерва.. Так совпало: эта семья на недолгое время, пока не выселили, очутилась рядом с О. Ю. Кивой. На это время пришлось вручение ордера на квартиру улучшенной планировки дочери первого секретаря, которая нигде и ни в каких очередях не стояла. Чем она заслужила такое благодеяние со стороны государства?
Мы дали слово всем действующим лицам фильма, то есть реальным героям нашей жизни: хозяйственникам, партийным работникам, обитателям полтавских хибарок, которые остро нуждаются в жилье и на глазах которых так распределяются государственные квадратные метры. Нас, авторов фильма, никто не может обвинить в клевете, подделке событий. Собственно, это была серия интервью на экране, кинопортретов. Но сделаны они были таким образом, что в них, как в капле воды, отражалась жизнь всей страны... Режиссер от самого начала сказал: «Забудем о твоей Полтаве, речь идет о большем...»
Кор.: Одно слово, эта картина претендует на определенную художественность?
В. С: Кажется, не без основания. В «Советской культуре» отмечалось, что «Праздник Конституции» — один из немногих фильмов, в котором острота публицистического материала совмещается с художественной образностью». Не буду скрывать, мне — как одному из авторов — было приятно читать эти строки.
Кор.: Вижу, что в отличие от большинства короткометражек, вашу не обошли вниманием рецензенты.
В. С: Да, у «Праздника Конституции» неплохая пресса. Журнал «Театральная жизнь» (№ 17 за 1989 год) на последней странице обложки вместил даже небольшую рекламку: «...Ми призываем вас на фильмы Геннадия Попова!..» В том числе и на «Праздник Конституции». 17 ноября газета «Правда» в обзорной рецензии упомянула «Праздник Конституции», как одну из лучших картин Киевского фестиваля документальных фильмов.
Кор.: А в Полтаве, на родине, вам не посчастливилось. Фильм не прорвался на местный экран совсем?
В. С: Нет, почему! Два дня он демонстрировался в кинотеатре «Колос». 15 и 16 июня прошлого года. Мы привезли его в Полтаву вместе с заведующей отделом рекламы Центральной студии документальных фильмов Т. С. Череминой. «Праздник Конституции» демонстрировался в субботу и воскресенье. А в понедельник был уволен директор кинотеатра В. Д. Головко, бывший штурман полярной авиации, абсолютно честный человек. Кстати, хочу немножко оправдаться, я его предупреждал о возможных неприятностях. И вот — повод был найден моментально!
Кор.: И с того времени ваш кинофильм в Полтаве больше не демонстрировался ?
В. С: Да, но интерес к нему не стих, а наоборот — разгорелся! По логикой: запретный плод... К тому же сложилась странная ситуация: по всему Союзу его крутят, он также высоко оценен высшими партийными органами, а здесь...
Кор.: Давайте, наконец, вернемся к событию в Доме политпросвета. Что же там случилось?
В. С: клуб избирателей, то есть все люди, которые в тот вечер присутствовали на заседании, приблизительно 800 человек объявили, что они никуда не пойдут, пока власти не покажут им запрещенный на просторах области фильм Попова и Смирнова.
Кор.: То есть объявили что-то вроде сидячей забастовки с художественным уклоном?
В. С: Практически вылилось во что-то подобное. Кинофильм был в Доме политпросвета. Энтузиасты ездили за ним в Москву. Мало того, под просьбой о предоставлении ленты для проката в Полтавской области на одном из заседаний клуба избирателей публично поставил свою подпись и первый секретарь обкома

він не проти. А як до діла — не можна! Весь час щось заважає... І головне — немає відповідального чи то за остаточну заборону, чи то за дозвіл!
Пізно ввечері ми зателефонували першому секретареві обкому партії О. С. М'якоті, голові Полтавського міськвиконкому І. М. Онопрієнку, і (диво дивне!) ніхто ні вдома, ні на роботі — не знав, де вони перебувають. І це — напередодні виборів!

На початку першої години ночі в Будинок політосвіти прибули завідуючий ідеологічним відділом обкому партії М. М. Ганнущенко і завідуючий обласним відділом культури П. К. Бондаревський. Було цікаво спостерігати, як вони робили вигляд, що нічого не знають про цей фільм, висловлювали дикі припущення: а раптом титри одні, а стрічка вклеєна інша, порнографічна, наприклад!

Кор.: Це, мабуть, прикре видовище, коли посадова особа, і немалого рангу, придурюється...
В. С.: Аби це стосувалося тільки їх, то нехай, на здоров'я! Але в цю гру вони втягли й інших. Врешті, я був змушений на додачу до всіх офіційних дозволів написати ще й розписку про те, що я ручаюся за кожен кадр стрічки під назвою «Свято Конституції». Бо із залу не бажали виходити близько 800 чоловік!

Кор.: Отже, сеанс відбувся, Будинок політосвіти спрацював у режимі нічного кінозалу...
В. С.: Але після яких принизливих перипетій! На очах у великого гурту людей відповідальний Іван кивав на відповідального Петра, не бажаючи взяти відповідальність на остаточну команду: крутіть! Зав. ідеологічним відділом обкому партії М. М. Ганнущенко «відкрутився». Скомандував завідуючий обласним відділом культури. І моментально атмосфера розрядилась. Люди подивилися 20-хвилинну короткометражку і розійшлися по домівках.
Кор.: А може, таким чином, була затримана демонстрація стрічки перед виборами? І, власне, мети досягли — не був публічно підірваний авторитет тих, хто балотувався кандидатами в народні депутати?
В. С: Ні, вийшло ж їм на гірше.
Кор.: А може, ви як автор фільму дещо суб'єктивні? Це зрозуміло — йдеться про долю вашого «дитятка». А щодо ідеологічного працівника М. М. Ганнущенка, то він, мабуть, має право на сумніви чи просто — бути «не в курсі»...

В. С: Тоді це свідчить про його низький професіоналізм як ідеолога. На початку вересня минулого року короткометражний документальний фільм «Свято Конституції» переглядався на всесоюзному семінарі ідеологічних працівників середньої ланки (це рівень обкомів і крайкомів партії) і одержав високу оцінку. Не тільки художню, а й ідеологічну.
Нам із режисером аплодували...
Кор.: На щось подібне ви сподівалися і тут, у Полтаві?
В. С: Ні, але що його не допустять на екран — просто й на думку не спадало!
Кор.: Будьмо соціальними оптимістами — віритимемо, що він вийде на місцевий екран і більшість полтавців познайомиться з ним не з переказів, а особисто...
П. СТОРОЖЕНКО.
Полтавська область.

партии О. С. Мякота. Будто и он не против. А как к делу — нельзя! Все время что-то мешает... И главное — нет ответственного то ли за окончательное запрещение, то ли за разрешение!
Поздно вечером мы позвонили по телефону первому секретарю обкома партии О. С. Мякоте, председателю Полтавского горисполкома И. М. Оноприенко, и (чудо странно!) никто ни дома, ни на работе, — не знал, где они находятся. И это — в канун выборов!
В начале первого часа ночи в Дом политпросвета прибыли заведующий идеологическим отделом обкома партии М. М. Ганнущенко и заведующий областным отделом культуры П. К. Бондаревский. Было интересно наблюдать, как они делали вид, что ничего не знают об этом фильме, выражали дикие предположения: а вдруг титры одни, а лента вклеена другая, порнографическая, например!
Кор.: Это, по-видимому, досадное зрелище, когда должностное лицо, и немалого ранга, придуривается...
В. С.: Если бы это касалось только их, то пусть, на здоровье! Но в эту игру они втянули и других. В конечном итоге, я был вынужден в придачу ко всем официальным разрешениям написать еще и расписку о том, что я ручаюсь за каждый кадр ленты под названием «Праздник Конституции». Потому что из зала не желало выходить около 800 человек!
Кор.: Следовательно, сеанс состоялся, Дом политпросвета сработал в режиме ночного кинозала...
В. С.: Но после каких унизительных перипетий! На виду у большой группы людей ответственный Иван кивал на ответственного Петра, не желая взять ответственность на окончательную команду: крутите! Зав. идеологическим отделом обкома партии М. М. Ганнущенко «открутился». Скомандовал заведующий областным отделом культуры. И моментально атмосфера разрядилась. Люди посмотрели 20-минутную короткометражку и разошлись по домам.
Кор.: А может, таким образом, была задержана демонстрация ленты перед выборами? И, собственно, цели достигли — не был публично подорван авторитет тех, кто баллотировался кандидатами в народные депутаты?
В. С: Нет, вышло же им еще хуже.
Кор.: А может, вы как автор фильма кое в чем субъективны? Это понятно — идет речь о судьбе вашего «ребеночка». А относительно идеологического работника М. М. Ганнущенко, то он, по-видимому, имеет право на сомнения или просто — быть «не в курсе»...
В. С: Тогда это свидетельствует о его низком профессионализме как идеолога. В начале сентября прошлого года короткометражный документальный фильм «Праздник Конституции» просматривался на всесоюзном семинаре идеологических работников среднего звена (это уровень обкомов и крайкомов партии) и получил высокую оценку. Не только художественную, но и идеологическую.
Нам с режиссером аплодировали...
Кор.: На что-то подобное вы надеялись и здесь, в Полтаве?
В. С: Нет, но что его не допустят на экран — просто и в голову не приходило!
Кор.: Будем социальными оптимистами — будем верить, что он выйдет на местный экран и большинство полтавцев познакомится с ним не из пересказов, а лично...
П. СТОРОЖЕНКО.
Полтавская область.

(Мал. В. СОЛОНЬКА)
— Хто там?!
— Свої...

(Рис. В. СОЛОНЬКА)
— Кто там?!
— Свои...

Одну решітку знято. А інші?
ТІ САМІ ГОСТІ — В ТУ САМУ ХАТУ

КОЛИ приходить весна, душа починає рватися на волю. «На волю, в пампаси!» — пристрасно закликав, сидячи у божевільні, учитель географії із «Золотого теляти» Ільфа та Петрова, який професійно розбирався і у волі, і в пампасах, і хоча й був дещо схибнутим, усе ж таки усвідомлював колосальну користь для людини від перебування на волі, серед пампасних безмежностей...

Ну, нам із вами, шановні друзі-читачі, пампаси ні до чого. У нас і своїх безмежностей вистачає. Не згірш од пампасів, а може, й кращих. Отже, є куди податися для набуття весняного тонусу.

Гірше киянам. У них довколишні лісостепові безмежності запаскуджені чорнобильськими радіонуклідами. Отож для збадьорення у будні й вихідні вони просто блукають собі вулицями, парками та скверами рідного міста й потихеньку відходять од зимової похмурості.
Але ж і найприємніша блуканина має свої межі. Людина втомлюється. Людині хочеться перепочити, переключити увагу на щось інше. Безумовно, найелементарніше переключення — це підключення до котроїсь із черг у нечисленні столичні заклади громадського харчування. Однак і потрусивши гаманцем, для шлунку усе ж повного задоволення ще не матимеш. Повне задоволення матимеш тоді, коли після вільного споглядання природи чи бодай міського парку, після сякої-такої перекуски в кафе чи якомусь буфеті ще й зможеш прилучитися до світу прекрасного.
На жаль, із цим світом у столиці України теж не так, щоб аж-аж. Порівняно із столицями зарубіжними в розумінні музеїв, виставочних та концертних залів, осередків культурного дозвілля ми знову ж таки бідняки.
І в той же час у Києві чимало незрівнянної краси палаців, особняків, котеджів — чудових витворів майстрів минулих століть,—

Одну решетку сняли. А другие?
ТЕ ЖЕ ГОСТИ — В ТОТ ЖЕ ДОМ

КОГДА приходит весна, душа начинает рваться на волю. «На волю, в пампасы!» — страстно призывал, сидя в сумасшедшем доме, учитель географии из «Золотого теленка» Ильфа и Петрова, который профессионально разбирался и в воле, и в пампасах, и хотя и был немного сумасшедшим, все же таки осознавал колоссальную пользу для человека от пребывания на свободе, среди пампасовых безмежностей...
Ну, нам с вами, уважаемые друзья-читатели, пампасы ни к чему. У нас и своих безмежностей хватает. Не хуже пампас, а может, и лучших. Следовательно, есть куда направиться для приобретения весеннего тонуса.
Хуже киевлянам. У них близлежащие лесостепные безграничности запакощенные чернобыльскими радионуклидами. Поэтому для взбадривания в будни и выходные они просто блуждают себе улицами, парками и скверами родного города и потихоньку отходят от зимней мрачности.
Но и самое приятное блуждание имеет свои пределы. Человек устает. Человеку хочется отдохнуть, переключить внимание на что-то другое. Безусловно, самое элементарное переключение — это подключение к какой-то из очередей в немногочисленные столичные заведения общественного питания. Однако и потрусив бумажником, для желудка все же полного удовольствия не будешь еще иметь. Полное удовольствие будешь иметь тогда, когда после свободного созерцания природы или хотя бы городского парка, после такого-сякого перекуса в кафе или каком-то буфете еще и сможешь примкнуть к миру прекрасному.
К сожалению, с этим миром в столице Украины тоже не так, чтобы аж-аж. Сравнительно со столицами зарубежными в понимании музеев, выставочных и концертных залов, ячеек культурного досуга мы опять же бедняки.
И в то же время в Киеве немало несравненной красоты дворцов, особняков, коттеджей — замечательных творений мастеров

милуватися якими і кияни, і гості міста можуть хіба що здаля, позаяк доступ усередину перепинено решітками й надійною сторожею. Захопили ж ті архітектурні скарби минувшини різновисокі відомства, котрі, очевидно, вважають, що саме їх номенклатурне перебування в історичних стінах є найвищим виявом історичної, а заразом і соціальної справедливості...

Саме про це ішла мова у фейлетоні «Декор за решіткою», опублікованому в минулорічному тринадцятому номері «Перця». І ось через десять місяців можемо повідомити читачам, що першу решітку знято: відкривається для відвідування один із шедеврів світової архітектури — київський Марийський палац. Для початку екскурсії у ньому проводитимуться двічі на тиждень, але хочеться вірити, що наші урядовці, сказавши «а», наважаться промовити й «б»: зроблять безсмертний витвір Варфоломія Растреллі відкритим завжди і для всіх. Маріїнський може діяти як музейно-виставочно-концертний палац і в цій якості й варто визначити його майбутнє. Доречно нагадаю, що навіть у царські часи тут влаштовувалися — для всіх! — театральні вистави...

Оце, шановна читацька громадо, поки що єдина конкретна реакція на тогорічний виступ «Перця». Що ж до інших архітектурних перлин, які можуть і повинні стати осередками духовного життя столиці України, то високі інстанції, просто-таки наче в колишні придушувальні — для критичного слова — часи гордо і незворушно мовчать.
А відтак продовжує лишатися у відомчих руках знаменитий Будинок Городецького по вулиці Орджонікідзе, 10. Лишаються казармами військово-морського політичного училища безцінні споруди Києво-Могилянської академії. Лишаються підвідомчими кому завгодно, тільки не суспільству, так звані Кругла башта за Печерським мостом та Башта на бульварі Лесі Українки. Не виявляють керівні інстанції бажання виписатися із затишних особняків на Печерську, поблизу Верховної Ради України.

До речі, новообраним депутатам варто лиш перейти дорогу, і ті особняки відкриваються їхнім поглядам у всій своїй красі. То, може, таки є сенс перейти ту дорогу?
Тим паче, благороднішої мети й бути не може: посприяти духовному відродженню і духовному процвітанню рідного народу. Щоб кожен його представник мав стопроцентну можливість прилучитися до світу прекрасного й підвищити свій духовний тонус о будь-якій порі року.
І щоб перед ним не фігурально висловлюючись, а по-справжньому були відчинені всі двері.
В. ЧЕПІГА.

прошлых веков, - любоваться которыми и киевляне, и гости города могут разве что издали, поскольку доступ вовнутрь прерван решетками и надежным сторожем. Захватили же те архитектурные сокровища прошлого разновысокие ведомства, которые, очевидно, считают, что именно их номенклатурное пребывание в исторических стенах является наивысшим проявлением исторической, а заодно и социальной справедливости...
Именно об этом шла речь в фельетоне «Декор за решеткой», опубликованном в прошлогоднем тринадцатом номере «Перца». И вот через десять месяцев можем сообщить читателям, что первая решетка снята: открывается для посещения один из шедевров мировой архитектуры — киевский Мариинский дворец. Для начала экскурсии в нем будут проводиться дважды на неделю, но хочется верить, что наши правительственные чиновники, сказав «а», осмелятся сказать и «б»: сделают бессмертное творение Варфоломея Растрелли открытым всегда и для всех. Мариинский может действовать как музейно-выставочно-концертный дворец и в этом качестве и стоит определить его будущее. Уместно напомню, что даже в царские времена здесь устраивались — для всех! — театральные представления...
Вот, уважаемая читательская публика, пока еще единственная конкретная реакция на прошлогоднее выступление «Перца». Что же касается других архитектурных жемчужин, которые могут и должны стать ячейками духовной жизни столицы Украины, то высокие инстанции, просто-таки как будто в прежние придушенные — для критического слова — времена гордо и невозмутимо молчат.
А следовательно продолжает оставаться в ведомственных руках знаменитый Дом Городецкого по улицы Орджоникидзе, 10. Остаются казармами военно-морского политического училища бесценные сооружения Киево-могилянской академии. Остаются подведомственными кому угодно, только не обществу, так называемые Круглая башня за Печерским мостом и Башня на бульваре Леси Украинки. Не обнаруживают руководящие инстанции желания выписаться из уютных особняков на Печерске, вблизи Верховной Рады Украины.
Кстати, новоизбранным депутатам стоит лишь перейти дорогу, и те особняки открываются их взглядам во всей своей красоте. То, может, таки есть смысл перейти ту дорогу?
Тем более, более благородной цели и быть не может: посодействовать духовному возрождению и духовному процветанию родного народа. Чтобы каждый его представитель должен был стопроцентную возможность примкнуть к миру прекрасному и повысить свой духовный тонус в любое время года. И, чтобы перед ним не фигурально высказываясь, а по-настоящему были отворены все двери.
В. ЧЕПИГА.

Дмитро БІЛОУС

ЩО ЗНАЧИТЬ СЛОВО «ЗНАЧИТЬ»?

Федько, розумна голова,
а робить все недбало.
Крізь зуби цідить він слова,
говорить як попало.

Як тільки двоє-троє слів —
одразу: значить, значить.
І вже не раз таке він плів,
що важко розтлумачить.

Вже стільки з ним було розмов —
старання друзів марні.
Федько вживає знов і знов
слова паразитарні.

Раз на запитання просте —
що значить слово «значить»? —
сказав: це, значить, значить те,
що слово «значить» значить!

Потішив він своїх дружків
(ой, Федя бідолашний!).
Сміявся з ними й брат Федьків,
армієць учорашній.

Дмитрий БИЛОУС

ЧТО ЗНАЧИТ СЛОВО «ЗНАЧИТ»?

Федька, умная голова,
а делает все небрежно.
Сквозь зубы цедит он слова,
говорит как попало.

Как только двое-трое слов —
сразу: значит, значит.
И уже не раз такое он плел,
что трудно разобрать.

Уже столько с ним было разговоров —
старание друзей тщетные.
Федька употребляет снова и снова
слова паразитарные.

Раз на вопрос простой —
что значит слово «значит»? —
сказал: это, значит, значит то
что слово «значит» значит!

Позабавил он своих дружков
(ой, Федя горемычный!).
Смеялся с ними и брат Федькин
армеец вчерашний.

Хоч трохи й сором за Федька,
та як з халепи вийти?
Заводить мову здалека: —
І хлопець не дурний ти.

Та ба! Вчепивсь в одне слівце —
не контролюєш мови.
А що по суті значить це?
Лінивство розумове!

Хоть немного и стыдно за Федьку,
но как из неприятности выйти?
Заводит разговор издалека: —
И парень не глупый ты.

Не тут-то было! Ухватился за одно словцо —
не контролируешь язык.
А что в сущности значит это?
Ленивство умственное!

КОЛИ ЗАБУВ ТИ РІДНУ МОВУ

Коли забув ти рідну мову —
біднієш духом ти щодня.
Ти втратив корінь і основу,
ти обчухрав себе до пня.

Коли в дорогу ти збирався,
казала мати, як прощавсь,
щоб і чужого научався,
й свого ніколи не цуравсь.

Ти ж повернувсь, відступник сущий,
прийшов під рідний небозвід,
немов Іван, непам'ятущий,
хто твій народ і де твій рід.

Не раді родичі обновам.
Чи ти об'ївся блекоти,
що не своїм, не рідним словом
із матір'ю говориш ти?

Ти втратив корінь і основу,
душею вилиняв дотла,
бо ти зневажив рідну мову,
ту, що земля тобі дала,

ту, що не вбили царські трони,
ту, що пройшла крізь бурі всі,
крізь глузи й дикі заборони
й постала нам у всій красі.

Сяйних перлин тобі не шкода,
адже, набувши вищих прав,
те, що дала тобі природа,
ти добровільно занедбав.

Для тебе й Київ — напіврідний,
і Мінськ піврідний, і Москва...
Бо хто ти є? Іван безрідний,
Іван, не помнящий родства!

КОГДА ЗАБЫЛ ТЫ РОДНОЙ ЯЗЫК

Когда забыл ты родной язык —
беднеешь духом ты ежедневно.
Ты потерял корень и основу,
ты ободрал себя к пню.

Когда в дорогу ты собирался,
говорила мать, как прощался,
чтобы и чужого научался,
и своего никогда не цурался.

Ты же вернувшись, отступник сущий,
пришел под родной небосвод,
словно Иван, непомнящий,
кто твой народ и где твой род.

Не рады родственники обновам.
Переел ли ты белены,
что не своим, не родным словом
с матерью говоришь ты?

Ты потерял корень и основу,
душою вылинял дотла,
потому что ты презрел родной язык,
тот, что земля тебе дала,

тот, что не убили царские троны,
тот, который прошел сквозь бури все,
сквозь тернии и дикие запреты
и появился нам во всей красоте.

Жемчужин сияющих тебе не жаль,
ведь, приобретя высшие права,
то, что дала тебе природа,
ты добровольно запустил.

Для тебя и Киев — полуродной,
и Минск полуродной, и Москва...
Потому что кто ты есть? Иван безродный,
Иван, не помнящий родства!

Поховані резерви

У часи недавно минулі, як ми з вами яскраво пам'ятаємо, дуже модно було скрізь і всюди вишукувати приховані резерви. Складалося враження, що резерви ті хтось навмисно дуже старанно приховує, ніби дефіцит під прилавком, а наше з вами завдання — їх відшукати і негайно привести в дію. і тоді все відразу стане прекрасно: прилавки вгинатимуться від товарів, холодильники — від продуктів, з будівельного конвейєра, мов млинці зі сковорідки, зіскакуватимуть нові житлові будинки, а за якістю виробів ми переплюнемо всі Америки з Японіями разом узяті.

Певна річ, у самій цій ідеї таки щось було. Біда тільки, що глибокодумні наші стратеги всяку розумну ідею звикли доводити до абсурду — і в результаті замість очікуваного благоденства, як правило, виходив великий пшик.
Один час таким кандибобером узялися виконувати Продовольчу програму. Когось із премудрих, на біду, осінило, що втілити її в життя можна одним лівим мізинцем, привівши в дію приховані резерви на деревообробних комбінатах, суднобудівних верфях і фабриках по виробництву жіночої білизни. Якщо кожне промислове підприємство, кожна шахта й балетна школа, міркували вони обзаведуться своїм підсобним господарством, то неосяжними суперпросторами нашої Вітчизни враз потечуть молочні ріки в мальовничому обрамленні кисільних берегів. Трохи неясно було при цьому — а що ж робитимуть тоді сільські аграрії (невже займуться виробництвом електронно-обчислювальної техніки і проблемами макрокосмосу?!), але це другорядне питання наших стратегів уже мало цікавило.

Аби по саму зав'язку наситити м'ясом, салом і яйцями, зокрема, Харківську область, у далекому березні 1979 року з'явився солідний документ за № 193. Являв він собою геніальний плід творчих зусиль партійних і радянських керівників обласного рівня. І назву мав відповідно солідну: «Про підсобні сільські господарства підприємств, організацій і установ». Як ви здогадуєтеся, цим рішенням конкретно й категорично розписувалося — хто, де й коли з промисловиків мас споруджувати якщо не пташник, то корівник, коли не корівник, то свинарник і т. д.

— Та у нас у самих клопотів під зав'язку! — спробували, було, попручатися керівники заводів і фабрик. — І звичайні плани, й зустрічні, і соцзобов'язання, й... А ви ще хочете!..
— Не ми хочемо! — твердо заявили апаратники. — Народ хоче! Уявляєте, яка краса буде, коли ми дружно, всією громадою навалимося на харчову проблему? М'яса — гори, молока — море...

Але навіть після таких надихаючих слів на окремих заводах ледь до мітингів протесту не дійшло. Мовляв, де брати кошти, матеріали, врешті, робочі руки?! Тільки, зважте,— тисяча дев'ятсот сімдесят дев'ятий... Це вам не вісімдесят дев'ятий і, тим більше, не дев'яностий.
— Треба!—суворо пролунало над областю.— Шукайте резерви!
І всі як один кинулися на пошуки. І — дивина! — знайшли. За давністю часів не будемо вточнювати, як та де і чи завжди ті пошуки були праведними. Головне — знайшли.
З небувалим піднесенням кілька харківських підприємств на чолі з науково-виробничим об'єднанням «Електроприлад» гайнули до Чугуївського району, в село Зарожне. Саме звідти, за передбаченнями високих службових осіб, мав забити ковбасно-м'ясний фонтан, для чого висококваліфіковані верстатники, інженери-конструктори та електронники заходилися в ударному темпі зводити величний свинокомплекс на 3040 свиномісць. Хіба не розмах? Рік-два самовідданої праці — і Харків матиме з півмільйона кілограмів добірного бекону! То чого б його й не

Похороненные резервы

Во времена недавно прошлые, как мы с вами ярко помним, очень модно было везде и везде выискивать скрытые резервы. Создавалось впечатление, что резервы те кто-то преднамеренно очень старательно скрывает, будто дефицит под прилавком, а наше с вами задание — их отыскать и немедленно привести в действие. и тогда все сразу станет прекрасно: прилавки будут сгибаться от товаров, холодильники — от продуктов, из строительного конвейера, словно блины из сковородки, будут соскакивать новые жилые дома, а по качеству изделий мы переплюнем все Америки с Япониями вместе взятые.
Ясное дело, в самой этой идее таки что-то было. Беда только, что глубокомысленные наши стратеги всякую умную идею привыкли доводить до абсурда — и в результате вместо ожидаемого благоденствия, как правило, выходил большой пшик.
Одно время такими кандибобером взялись выполнять Продовольственную программу. Кого-то из премудрых, на беду, осенило, что претворить ее в жизнь можно одним левым мизинцем, приведя в действие скрытые резервы на деревообрабатывающих комбинатах, судостроительных верфях и фабриках по производству женского белья. Если каждое промышленное предприятие, каждая шахта и балетная школа, рассуждали они обзаведутся своим подсобным хозяйством, то необъятными суперпространствами нашей Отчизны мгновенно потекут молочные реки в живописном обрамлении кисельных берегов. Немного неясно было при этом — а что же будут делать тогда сельские аграрии (неужели займутся производством электронно-вычислительной техники и проблемами макрокосмоса?!), но это второстепенный вопрос наших стратегов уже мало интересовал.
Чтобы по саму завязку насытить мясом, салом и яйцами, в частности, Харьковскую область, в далеком марте 1979 года появился солидный документ за № 193. Представлял он собой гениальный плод творческих усилий партийных и советских руководителей областного уровня. И название имел соответственно солидное: «О подсобных сельских хозяйствах предприятий, организаций и учреждений». Как вы догадываетесь, этим решением конкретно и категорически расписывалось — кто, где и когда из промышленных масс сооружает если не птичник, то коровник, когда не коровник, то свинарник, и так далее.
— Но у нас и самих проблем под завязку! — попробовали, было, поупираться руководители заводов и фабрик. — И обычные планы, и встречные, и соцобязательство, и... А вы еще хотите!..
— Не мы хотим! — твердо заявили аппаратчики. — Народ хочет! Представляете, какая красота будет, когда мы дружно, всем обществом навалимся на пищевую проблему? Мяса — горы, молока — море...
Но даже после таких вдохновляющих слов на отдельных заводах едва к митингам протеста не дошло. Мол, где брать средства, материалы, в конечном итоге, рабочие руки?! Только, взвесьте, - тысяча девятьсот семьдесят девятый... Это вам не восемьдесят девятый и, тем более, не девяностый.
— Нужно!—сурово прозвучало над областью.— Ищите резервы!
И все как один ринулись на поиски. И — удивительно! — нашли. За давностью времен не будем уточнять, как и где и всегда ли те поиски были праведными. Главное — нашли.
С небывалым воодушевлением несколько харьковских предприятий во главе с научно-производственным объединением «Электроприбор» метнулись в Чугуевский район, в село Зарожне. Именно оттуда, за предвидениями высоких служебных лиц, должен был забить колбасно-мясной фонтан, для чего высококвалифицированные станочники, инженеры-конструкторы и электронщики принялись в ударном темпе возводить величественный свинокомплекс на 3040 свиномест. Разве не размах? Год-два самоотверженного труда — и Харьков будет иметь

налягти в умовах гострого м'ясного дефіциту?

І налягли. У 1982 році комплекс був готовий. Не без недоробок, звичайно (це вже, мабуть, національна вдача у нас така — чогось та недоробити). Але при всьому тому 769.936 карбованців, вгачених у світле м'ясне майбутнє, набули цілком реальних обрисів свинарника, гноєсховища, кормоцеху, водонапірної башти тощо. Не будемо переповідати всіх перипетій народження надпотужного біфштексно-лангетного джерела, лиш не без суму проінформуємо: жодна свинка іще не кувікала в стінах новобудови. Керівники підсобного господарства «Харківське» обласного управління громадського харчування (директор Ф. Й. Соболєв), правда, запевняють, що минулого літа якийсь десяток паць там все-таки рохкав. Але заводчани підтвердити цей факт не беруться, бо ще жодного грама м'ясця з цього комплексу їм не вдалося покуштувати.
Недовго шукали приховані резерви і на заводі транспортного устаткування. За задумом обласних інстанцій, саме це підприємство мало радикально змінити стан справ із забезпеченням харків'ян птицею. Тобто, йому було доручено звести на території колгоспу імені XXI з'їзду КПРС у Зачепилівському районі диво-пташник, аби той щороку давав 120 тонн високоякісної курятини. Звели, вгепавши у це діло 300 тисяч карбованців, а зозулястенькі ось уже шостий рік ніяк не справлять там новосілля!

Аналогічна доля спіткала й ентузіастів Харківського заводу тракторних двигунів, які у вже згадуваному Чугуївському районі спорудили кілька свинарників, на 6600 голів. Уклали в ту, тоді ще ново-, а тепер старобудову понад півмільйона карбованців, та на тому й завмерла грандіозна ідея.
Далекогляднішими в цьому ділі виявилися керівники державного підшипникового заводу № 8. Тільки не подумайте, що у ті достопам'ятні дні вони категорично відмовилися виконувати постанову № 193! Еге, спробували б... Е, ні, підшипниківці не менш активно за інших почали мурувати молочнотоварну ферму в радгоспі «Есхар» Чугуївського району. Хоча наперед знали, що нікому в області та ферма не буде потрібна. І кормів катма, і з молодняком кепські справи... Тим-то десь уже на початку вісімдесятих забули про той корівник і думати. Правда, викинути на безперспективну будову 90 тисяч карбованців усе-таки встигли. Аби зверху не лаяли.
Перелік можна було б продовжувати. Та чи є в цьому сенс? І взагалі, чи потрібно тепер згадувати оті уже вкриті порохом рішення, які обійшлися державі у мільйони й мільйони збитків? Все 'дно ж не повернеш. Викликає, правда, деякий подив, що ще й сьогодні, в нові часи, нікому з обласних виконробів перебудови немає й найменшого діла до отих втілених у бетон і камінь мільйонів. Забутих. Кинутих.
Проте й цей подив зникає, коли ви заглибитесь у вивчення свіжого, недавно випеченого імперативного документу: постанови бюро Харківського обкому Компартії України та облвиконкому за № 137 «Про роботу промислових підприємств м. Харкова і області з поліпшення продовольчого постачання населення». Писано цей черговий шедевр у квітні 1989 року...
Часи змінилися — гасла залишилися ті ж:
— Дайош приховані резерви!
За цією постановою, промисловики мали до кінця минулого року виконати різноманітних робіт, виготовити машин і обладнання для переробних галузей майже на три мільйони карбованців.

Та щось вони тепер не вельми поспішають. Мабуть, ще й досі з гострим жалем згадують оті викинуті на підсобногосподарську авантюру мільйони і все більше схиляються до тієї простої думки, що шити чоботи все-таки мусить швець, пекти пиріжки — пекар, а приймати керівні постанови — люди, які в усіх цих ділах хоч що-небудь петрають.

І. ЛАГОЗА.
Харківська область.

из полмиллиона килограммов отборного бекона! А чего бы на него и не налечь в условиях острого мясного дефицита?
И налегли. В 1982 году комплекс был готов. Не без недоработок, конечно (это уже, по-видимому, национальный нрав у нас такая — чего-то и недоделать). Но при всем тому 769.936 карбованцев, вбуханных в светлое мясное будущее, приобрели полностью реальные очертания свинарника, навозохранилища, кормоцеха, водонапорной башни и тому подобное. Не будем пересказывать все перипетии рождения сверхмощного бифштексно-лангетного источника, лишь не без горечи проинформируем: ни одна свинка еще не визжала в стенах новостройки. Руководители подсобного хозяйства «Харьковское» областного управления общественного питания (директор Ф. И. Соболев), правда, заверяют, что прошлым летом какой-то десяток пяточков там все-таки хрюкал. Но заводчане подтвердить этот факт не берутся, потому что еще ни одного грамма мясца из этого комплекса им не удалось отведать.
Недолго искали скрытые резервы и на заводе транспортного оборудования. По замыслу областных инстанций, именно это предприятие должно было радикально изменить состояние дел с обеспечением харьковчан птицей. То есть, ему было поручено возвести на территории колхоза имени XXI съезда КПСС в Зачепиливском районе чудо-птичник, чтобы тот ежегодно давал 120 тонн высококачественной курятины. Вели, вбухав в это дело 300 тысяч карбованцев, а пеструшки вот уже шестой год никак не справят там новоселье!
Аналогичная судьба постигла и энтузиастов Харьковского завода тракторных двигателей, которые в уже упоминавшемся Чугуевском районе построили несколько свинарников, на 6600 голов. Заключили в ту, тогда еще ново-, а теперь старостройку свыше полмиллиона карбованцев, и на том и замерла грандиозная идея.
Более дальновидными в этом деле оказались руководители государственного подшипникового завода № 8. Только не подумайте, что в те достопамятные дни они категорически отказались выполнять постановление № 193! Эге, попробовали бы... Э, нет, подшипниковцы не менее активно других начали сооружать молочнотоварную ферму в совхозе «Есхар» Чугуевского района. Хотя заранее знали, что никому в области та ферма не будет нужна. И кормов нет, и с молодняком плохие дела... Тем-то где-то уже в начале восьмидесятых забыли о том коровнике и думать. Правда, выбросить на бесперспективное строение 90 тысяч карбованцев все-таки успели. Чтобы сверху не ругали.
Перечень можно было бы продолжать. Но есть ли в этом смысл? И вообще, нужно ли теперь вспоминать те уже покрыты пылью решения, которые обошлись государству в миллионы и миллионы убытков? Все одно же не вернешь. Вызывает, правда, некоторое удивление, что еще и сегодня, в новые времена, никому из областных прорабов перестройки нет и наименьшего дела к тем воплощенным в бетон и камень миллионов. Забытых. Брошенных.
Однако и это удивление исчезает, когда вы углубитесь в изучение свежее, недавно выпеченного императивного документу: постановления бюро Харьковского обкома Компартии Украины и облисполкома за № 137 «О работе промышленных предприятий м. Харькова и области из улучшения продовольственного снабжения населения». Писан этот дежурный шедевр в апреле 1989 года...
Времена изменились — лозунги остались те же:
— Даешь скрытые резервы!
По этому постановлению, промысловики должны были до конца прошлого года выполнить разнообразных работ, изготовить машин и оборудования для перерабатывающих отраслей почти на три миллиона рублей.
Но что-то они теперь не очень спешат. По-видимому, еще и до сих пор с острым сожалением вспоминают те выброшенные на подсобнохозяйственную авантюру миллионы и все больше склоняются к той простой мысли, что шить сапоги все-таки должен сапожник, печь пирожки — пекарь, а принимать руководящие постановления — люди, которые во всех этих делах хоть что-либо понимают.
И. ЛАГОЗА.
Харьковская область.

ФРАЗИ

- *До того знахабніли, що вже вимагають соціальної справедливості.*
- *Легше всього сказати людям правду, але як після цього дивитися їм у вічі?!*
- *Скільки можна зекономити часу, якщо по колу не йти, а бігти!*
- *Не для того створювались труднощі, щоб на них спекулювати!*

Олександр ПЕРЛЮК.

ФРАЗЫ

- *До того обнаглели, что уже требуют социальной справедливости.*
- *Легче всего сказать людям правду, но как после этого смотреть им в глаза?!*
- *Сколько можно сэкономить времени, если по кругу не идти, а бежать!*
- *Не для того создавались трудности, чтобы на них спекулировать!*

Александр ПЕРЛЮК.

Мал. В. ФЕДОРОВА

Рис. В. ФЕДОРОВА

Друже Перче!

Друже Перче!

Може, я й помиляюся, але мені здається, що заступник начальника Київського обласного виробничо-технічного управління зв'язку В. Г. Мартиненко володіє даром телепатії.

На початку жовтня я поскаржилася тобі, що кілька відправлених мною листів з Обухова надійшли до адресата аж через півтори місяці. 9 жовтня мою скаргу одержало від тебе Міністерство зв'язку УРСР, чотирнадцятого вона вже була в обласному управлінні, а ще через місяць я одержала відповідь за підписом товариша Мартиненка.

Відповідь хоч куди. І факти, мовляв, підтвердилися, і винні суворо покарані. Але... Покарані вони згідно з наказом № 80 від 3 вересня 1989 року, себто справедливість восторжествувала ще за місяць до того, як я сіла писати скаргу.

Отож виходить одне з двох: або підтвердилися факти, викладені не в моїй скарзі, або заступник начальника прочитав мою думку задовго до того, як вона народилася.

***Ф.* ГЕМБОВА.**

Київська область.

Дружище Перец!

Может, я и ошибаюсь, но мне кажется, что заместитель начальника Киевского областного производственно-технического управления связи В. Г. Мартиненко владеет даром телепатии.

В начале октября я пожаловалась тебе, что несколько отправленных мной писем из Обухова поступили к адресату аж через полтора месяца. 9 октября мою жалобу получило от тебя Министерство связи УССР, четырнадцатой она уже была в областном управлении, а еще через месяц я получила ответ за подписью товарища Мартиненко.

Ответ хоть куда. И факты, мол, подтвердились, и виновные сурово наказанные. Но... Наказаны они согласно приказу № 80 от 3 сентября 1989 года, то есть справедливость восторжествовала еще за месяц до того, как я села писать жалобу.

Поэтому выходит одно из двух: или подтвердились факты, изложенные не в моей жалобе, или заместитель начальника прочитал мою мысль задолго до того, как она родилась.

***Ф.* ГЕМБОВА.**

Киевская область.

— ШУКАЮ СПОНСОРА! (Мал. В. СОЛОНЬКА)

— ИЩУ СПОНСОРА? (Рис. В. СОЛОНЬКА)

— Що ви мені пред'являєте? Ви ж закомпостували талон на цукор!.. (Мал. А. БОРДУНІСА)

— Что вы мне предъявляете? Вы же закомпостировали талон на сахар!.. (Рис. А. БОРДУНИСА)

Друже перче!

У нашій країні крилатий вислів «Книга — твій найкращий друг» чи не єдине життєздатне гасло, яке, можна сказати, реалізоване на практиці. Хотів, було, сказати, що книгу в нас люблять усі, але вчасно схаменувся. Бо люблять її не всі. Принаймні, у Київському міськвиконкомі книгу кращим другом не вважають. Навіть зовсім навпаки. Бо хіба ж друга виганяють з його ж власної хати? А міськвиконком своєю постановою № 1026 від 26.10.1989 року наказав виселити бібліотечний колектор об'єднання «Київкнига» — звісно, разом з тринадцятьма співробітниками,— з першого поверху будинку № 35 по вулиці Дем'яна Коротченка в підвал цього ж будинку. Довгий час адміністрація «Київкниги», посилаючись на санітарні норми, які забороняють розміщувати постійні робочі місця в підвальних приміщеннях (не кажу вже про книги), вмовляла міськвиконком не викидати бібколектор у підвал. Адже там ні вікон, ні вентиляції, до того ж, розміщені сантехнічні комунікації житлового будинку. Та дарма! 9 січня цього року в присутності судового виконавця постанова, так би мовити, була втілена у життя.

Кому ж дісталося приміщення, звільнене від людей та книжок? Теж людям, і теж книжкам. Тільки книжкам ощадним. Так-так, наше приміщення передали ощадній касі для поліпшення їх умов праці. Мабуть, у міськвиконкомі полюбляють інший, трохи перефразований вислів: «Краще мати сто карбованців...»

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
технічний інспектор праці
ЦК профспілки працівників культури.
м. Київ.

В нашей стране крылатое высказывание «Книга — твой наилучший друг» или не единственный жизнеспособный лозунг, который, можно сказать, реализован на практике. Хотел, было, сказать, что книгу у нас любят все, но вовремя опомнился. Потому что любят ее не все. По крайней мере, в Киевском горисполкоме книгу лучшим другом не считают. Даже совсем наоборот. Потому что разве же друга выгоняют из его же собственного дома? А горисполком своим постановлением № 1026 от 26.10.1989 года приказал выселить библиотечный коллектор объединения «Киевкнига» — конечно, вместе с тринадцатью сотрудниками, - из первого этажа дома № 35 по улицы Демьяна Коротченко в подвал этого же дома. Долгое время администрация «Киевкниги», ссылаясь на санитарные нормы, которые запрещают размещать постоянные рабочие места в подвальных помещениях (не говорю уже о книгах), уговаривала горисполком не выбрасывать бибколлектор в подвал. Ведь там ни окон, ни вентиляции, к тому же, размещены сантехнические коммуникации жилого дома. Но даром! 9 января этого года в присутствии судебного исполнителя постановление, так сказать, было воплощено в жизнь.
Кому же добралось помещение, освобожденное от людей и книжек? Тоже людям, и тоже книжкам. Только книжкам сберегательным. Так как, наше помещение передали сберегательной кассе для улучшения их условий труда. По-видимому, в горисполкоме любят другой, немного перефразировано высказывание: «Лучше иметь сто рублей...»

А. БЕРЕЗОВСКИЙ
технический инспектор труда
ЦК профсоюза работников культуры.
г. Киев.

ЛАКОНІЗМИ

- *Заплановану на завтра магнітну бурю перенесено на післязавтра.*
- *Ніщо так не омолоджує, як старі джинси.*
- *У процесі передвиборної боротьби з'ясувалося: найнадійніша платформа — у кандидата від залізничників.*
- *Навіть коли дійсно весь світ — театр, а люди — актори,— усе ж не обов'язково щодня влаштовувати сцени...*
- *У декого душа виходить на пенсію значно раніше за тіло.*
- *Сучасний дурень, молячись новим богам, і справді розбиває лоба. Та, На жаль, не собі, а іншим.*

Юрій ШАНІН.

ЛАКОНИЗМЫ

- *Запланированная на завтра магнитная буря перенесена на послезавтра.*
- *Ничего так не омолаживает, как старые джинсы.*
- *В процессе предвыборной борьбы выяснилось: самая надежная платформа — у кандидата от железнодорожников.*
- *Даже когда действительно весь мир — театр, а люди — актеры, - все же не обязательно ежедневно устраивать сцены...*
- *Кое у кого душа выходит на пенсию значительно раньше тела.*
- *Современный дурак, молясь новым богам, и в самом деле разбивает лоб. Но, К сожалению, не себе, а другим.*

Юрий ШАНИН.

Микола БІЛКУН
(Заключний розділ сатиричної повісті «Шкаралупи на дзеркалі ставу»)

Завтра, завтра підемо по селу... Хай будуються Волго-Дони, хай стають обабіч цих світлих російських річок, уздовж обох берегів їх бронзові боввани Вождя. Людини, що сидить в зореноснім Кремлі, «людини у сірій шинелі»...
Але все те буде мізерія. Основна акція відбудеться тут, у сільраді. При сприянні нашого дільничного уповноваженого молодшого лейтенанта міліції Коляди. Коляда літо й зиму ходив у ще фронтовій куфайці, у якихось невиразного кольору штанях, у старих чоботях, чищених востаннє ще 9-го травня 1945 року з нагоди Перемоги. Тільки кашкет у нього був формений, міліцейський.
Власне, у цій амуніції Коляда не стільки ходив, скільки їздив на бідці-двоколці, запряженій буланим коником.
Того вечора Коляда (стався таки Нестор Денейко в слові, дав мені «політкомісара») приїхав до сільради, прив'язав свого коника до липи і, зайшовши в сільраду, запитав у Франьки, що була того вечора виконавцем:
— Доцю, доцю, а хто тут поблизу свиню колов?
Франя помовчала, як годиться в селі, а тоді сказала:
— То ж дядько Дудник кололи, бо їхній син з армії прийшов.
— Доцю, доцю, то ти одна нога тут, друга — там, до дядька Дудника змотайся, скажеш Коляда велів... Так от, щоб дві миски холодцю, сала там, мняса...
Франя рушила до дверей.
— Стій! Куди летиш? Щоб одна нога — тут, а друга — там, до дядька Гриня змотайся... Стій! Я йому зараз записочку напишу...
На ріжечку стола, на клаптику паперу, хімічним олівцем, раз у раз слинячи його, Коляда написав записку.
— Ага, ще по дорозі Сяньку гукнеш!
Франя переступила поріг вже обома ногами, але Коляда знову зупинив її:
— Стій! Куди летиш? Щоб одна нога — тут, друга — там, до Мотьки змотайся. Візьмеш у неї, скажеш, Коляда велів, візьмеш у неї... — тут він замислився, але ненадовго: — Візьмеш у неї чотири фляшки! Стій! Куди ти летиш? Візьмеш краще шість, щоб потім не бігати. І найперше — холодець, сало-мнясо, те-се, а тоді уже все інше. Стій, по цьому ось списку бригадирів, їздових і про чиїх, там написано!
Франя побігла.

Николай БИЛКУН
(Заключительный раздел сатирической повести «Скорлупа на зеркале пруда»)

Завтра, завтра пойдем по селу... Пусть строятся Волго-Дони, пусть становятся с обеих сторон этих светлых российских рек, вдоль обоих берегов их бронзовые лики Вождя. Человека, который сидит в звездоносном Кремле, «человека в серой шинели»...
Но все то будет мизер. Основная акция состоится здесь, в сельсовете. При содействии нашего участкового уполномоченного младшего лейтенанта милиции Коляды. Коляда лето и зиму ходил в еще фронтовой куфайке, в каких-то невыразительного цвета штанах, в старых сапогах, чищеных в последний раз еще 9-го мая 1945 года по случаю Победы. Только фуражка у него была форменная, милицейская.
Собственно, в этой амуниции Коляда не столько ходил, сколько ездил на будке-двуколке, запряженной буланым коньком.
В тот вечер Коляда (сдержал таки Нестор Денейко слово, дал мне «политкомиссара») приехал к сельсовету, привязал своего конька к липе и, зайдя в сельсовет, спросил у Франьки, что была в тот вечер исполнителем:
— Дочка, дочка, а кто здесь поблизости свинью колол?
Франя помолчала, как подобает в селе, а тогда сказала:
— То же дядя Дудник кололи, потому что их сын из армии пришел.
— Дочка, дочка, то ты одна нога здесь, вторая — там, к дяде Дудника смотайся, скажешь Коляда велел... Так вот, чтобы две миски студня, сала там, мняса...
Франя двинулась к дверям.
— Стой! Куда летишь? Чтобы одна нога — здесь, а вторая — там, к дяде Гриню смотайся... Стой! Я ему в сейчас записочку напишу...
На рожке стола, на лоскутке бумаги, химическим карандашом, неоднократно слюнявя его, Коляда написал записку.
— Ага, еще по пути Сяньку позовешь!
Франя переступила порог уже обеими ногами, но Коляда опять остановил ее:
— Стой! Куда летишь? Чтобы одна нога — здесь, вторая — там, к Мотьке смотайся. Возьмешь у нее, скажешь, Коляда велел, возьмешь у нее... — здесь он задумался, но ненадолго: — Возьмешь у нее четыре фляшки! Стой! Куда ты летишь? Возьмешь лучше шесть, чтобы потом не бегать. И в первую очередь — студень, сало-мнясо, то-сё, а тогда уже все другое. Стой, по этому вот списку бригадиров, ездовых и о чьих, там написано!
Франя побежала.

— Де Каганець? — запитав Коляда, дивлячись не на мене, а на плакат, що закликав підписуватись на позику. Я мовчки знизав плечима. Та, власне, Коляда і не чекав моєї відповіді:
— От Каганець, от Советська власть, мать її... Та йому що, Советській власті — Каганцю? От Денейку... Колгосп пропити можна, хоча не проп'є Нестор колгоспу, бо голову на плечах має і за людей дбає. А Каганцю? Советську власть не проп'єш," скільки не пий, вона навіки здєлана. Каганець може собі пити, від того Советській власті убитку ніякого...
Перш ніж повернулася Франя з холодцем, салом, тим-сим і пляшками від Мотьки, з'явився комірник, дядько Гринь. Він припер кошик яєць, баньочку меду і два буханяти хліба.
— Викликали, товаришу молодший лейтенант? — поштиво сказав дядько Гринь.
— Ясноє дєло, викликав. Треба Советську власть рублем поддєржать. З тебе й почнем.
— Та я що? Я — нічого. Я — як усі...
— Не як усі! — жорстко сказав Коляда. — З тебе я злуплю, як з рідного тата, ти собі ще накрадеш, у тебе комора. А вдови, сироти, півсела? Вони де грошей на позику візьмуть? Ти собі ще накрадеш.

— Таке скажете...
Коляда мовчки уважно розглядав плакат про позику. Швидше, ніж я сподівався, повернулася Франя з повним кошиком, де пляшки дзенькали об миски з холодцем. Франя аж перехнябилась — кошик виявився важкеньким.
— Ну, ти йди собі спати,— сказав Франі Коляда,— ми тут і без тебе впораємось.
Аж спідниця залопотіла, так швидко вибігла Франя. Правда, з сіней вона ще гукнула:
— Тітка Сянька зара будуть. І всі решта, которії по списку...
Коляда пропустив цю Франину інформацію повз вуха, він не сумнівався, що всі швидко будуть; Коляда клаптем газети розвазюку-вав грязюку двох гранчаків, що стояли на підвіконні.

— Ну? — звернувся до мене Коляда, Гриня наче й не було у сільраді. — Партія сказала — нада, комсомол одвітив — єсть!
Він присунув до мене гранчак самогонки і намацав у кошику, принесеному Гринем, кілька яєць. — Первейше дєло — закусювать яйцями. Вони по кендюху розливаються, не дають цій смердюсі шибко в голову вдаряти. До холодцю діло ще дійде. Поїхали, комсомол!
Він вилив у себе гранчак Мотьчиної продукції, одне по одному розбивав яйця і запивав ними:
— Хух, пішла, як брехня по селу! А ти чого?
— Та я...
— Ну, ти це брось!
Він все-таки примусив мене відсьорбнути самогонки і закусити. Помалу почали сходитись бригадири, рільник, завгосп, завфермою, їздові, ті, кого в селі називають «тепленькими дядьками». Це не про них вигадано: «Бий, жінко, сьогодні ціле яйце в борщ! Гулять так гулять!» Сходилась еліта села — ці могли собі дозволити бити і по два яйця в борщ.
Вони товпилися біля порога, ніби ненароком випихали один одного наперед, переминалися з ноги на ногу, бгали в руках картузи і брилі солом'яні...
Я вийшов. У дверях розминувся із Сянькою, як завжди незворушною, а майже слідом за нею в сільраду увійшов Нестор Денейко.
Мені раптом пригадався один епізод з кінофільму «Щорс»... Я бачив його ще до війни, хлопчаком. Тоді мені найбільше подобалось, як наші рубають білих. Але й по війні, як оце став я завідувати клубом, «Щорса» частенько крутили поперемінно з «Чапаєвим». Пам'ятаєте, є у фільмі «Щорс» така сцена, коли в залі оперного театру зібралася вся київська буржуазія, а Боженко, викотивши на сцену кулемет і націливши його на зал, сказав: «Гражданє буржуазія! Суб'єкти! Оця штука хоче грошей!» В сільраді у Коляди не було кулемета і не кулеметом він збирався лякати сільську «буржуазію», «суб'єктів». Я достеменно знав, що він почне, приблизно, так: «Оверку, у тебе заховано три пуди гречки. І я навіть знаю, де вона захована. На трудодні гречки не давали, отже, вона крадяна? А що за крадяне по нинішніх часах полагається? Ота-ак, Оверку. А в тебе, Пантелеймоновичу, ще з часів окупації сховано колгоспного плуга. Ти сподівався, Пантелеймоновичу, що німці прийдуть, колгоспи розпустять,

— Где Каганец? — спросил Коляда, глядя не на меня, а на плакат, который призывал подписываться на ссуду. Я молча пожал плечами. Но, собственно, Коляда и не ожидал моего ответа:
— Вот Каганец, вот Советская власть, мать ее... Но ему что, Советский власти — Каганцу? Вот Денейку... Колхоз пропить можно, хотя не пропьет Нестор колхоз, потому что голову на плечах имеет и за людей заботится. А Каганцу? Советскую власть не пропьешь", сколько не пей, она навеки сделана. Каганец может себе пить, от того Советский власти убитку никакого...
Прежде чем вернулась Франя со студнем, салом, тым-сым и бутылками от Мотьки, появился кладовщик, дядя Гринь. Он припер корзину яиц, баночку меда и две буханки хлеба.
— Вызывали, товарищу младший лейтенант? — учтиво сказал дядя Гринь.
— Ясное дело, вызывал. Нужно Советскую власть рублем поддержать. С тебя и начнем.
— Но я что? Я — ничего. Я — как все...
— Не как все! — жестко сказал Коляда. — С тебя я слуплю, как из родного папы, ты себе еще наворуешь, у тебя амбар. А вдовы, сироты, полсела? Они где денег на ссуду возьмут? Ты себе еще наворуешь.
— Такое скажете...
Коляда молча внимательно рассматривал плакат о ссуде. Быстрее, чем я надеялся, вернулась Франя с полной корзиной, где бутылки дзинькали о миски со студнем. Франя аж запыхалась — корзина оказалась тяжелой.
— Ну, ты иди себе спать, - сказал Франи Коляда, - мы здесь и без тебя справимся.
Аж юбка залопотала, так быстро выбежала Франя. Правда, из сеней она еще крикнула:
— Тетя Сянька сейчас будут. И все остальные, которые по списку...
Коляда пропустил эту Франину информацию мимо ушей, он не сомневался, что все быстро будут; Коляда лоскутом газеты розтирал грязищу двух граненых стаканов, что стояли на подоконнике.
— Ну? — обратился ко мне Коляда, Гриня как будто и не было в сельсовете. — Партия сказала — надо, комсомол ответил — есть!
Он пододвинул ко мне гранчак самогонки и нащупал в корзине, принесенному Гринем, несколько яиц. — Первейшее дело — закусывать яйцами. Они по рубцу разливаются, не дают этой гадости шибко в голову ударять. К студню дело еще дойдет. Поехали, комсомол!
Он вылил в себя гранчак Мотьчиной продукции, друг по другу разбивал яйца и запивал ими:
— Хух, пошла, как ложь по селу! А ты чего?
— Но я...
— Ну, ты это брось!
Он все-таки заставил меня отхлебнуть самогон и закусить. Понемногу начали сходиться бригадиры, полевод, завхоз, завфермой, ездовые, те, кого в селе называют «тепленькими дядями». Это не о них придумано: «Бей, жена, сегодня целое яйцо в борщ! Гулять так гулять!» Сходилась элита села — эти могли себе позволить бить и по два яйца в борщ.
Они топтались около порога, будто ненароком выпихивали друг друга заранее, переминались из ноги на ногу, комкали в руках картузы и шляпы соломенные...
Я вышел. В дверях разминулся из Сянькой, как всегда невозмутимой, а почти следом за ней в сельсовет вошел Нестор Денейко.
Мне вдруг вспомнился один эпизод из кинофильма «Щорс»... Я видел его еще до войны, мальчишкой. Тогда мне больше всего нравилось, как наши рубят белых. Но и после войны, как вот стал я заведовать клубом, «Щорса» зачастую крутили попеременно из «Чапаевым». Помните, есть в фильме «Щорс» такая сцена, когда в зале оперного театра собралась вся киевская буржуазия, а Боженко, выкатил на сцену пулемет и нацелив его на зал, сказал: «Граждане буржуазия! Субъекты! Эта штука хочет денег!» В сельсовете у Коляды не было пулемета и не пулеметом он собирался пугать сельскую «буржуазию», «субъектов». Я точно знал, что он начнет, приблизительно, так: «Оверку, у тебя спрятаны три пуда гречихи. И я даже знаю, где она спрятана. На трудодни гречихи не давали, следовательно, она крадена? А что за краденое по нынешним временам полагается? Ота-ак, Оверку. А у тебя, Пантелеймонович, еще со времен оккупации спрятан колхозный плуг. Ты надеялся, Пантелеймонович, что немцы придут, колхозы распустят, раздадут

роздадуть землю, і ти, Пантелеймоновичу, будеш хазяїном на всю губу. Не будеш ти, Пантелеймоновичу, хазяїном на всю губу, бо колгоспи — навєчно, як і Советська власть. Так що, думай, Пантелеймоновичу, думай, у що тобі той плуг обійтись може. Ти ж, Данилку, за Карпа не ховайся. Я ось зараз холодець цей доїм, візьму пойнятих і піду потрощу тобі куба. Ще й оштрафую, та так оштрафую! Бо не годен ти, не гараз путню самогонку гнати і тобі куб не положений. Тож прикинь, Данилку, що тобі дешевше обійдеться: потрощений куб, плюс штраф, плюс прочиє неприятності, чи помощ Советськой власті карбованцем. Думаю так, хлопці, що ніхто з вас не хоче, аби я пішов зараз по селу із пойнятими? Ах, не хочете? То підходьте, підходьте, соколики ви мої, і трусіть калитками. А ти, Сянько, розпочинай свою канцелярію! Підходьте, підходьте, од Коляди все одно ніде не дінетесь...»

Я не мав жодного сумніву, що все саме так, або майже так, як-то кажуть, можливі варіанти, відбувається в сільраді. Мені навіть вчувався голос Коляди, його інтонації.

Я до всього звик, не привчені ми тоді були чимось обурюватись, і все ж мені чомусь стало якось не по собі. Мені хотілося... ну, як не забігти у нетрі, то піти кудись подалі. Але я зробив лише кілька кроків і зупинився на березі ставка. Того самого ставка, в якому саме в день виборів товариша Сталіна так по-дурному втопилася свиня дядька Клаптюка. Я сів на кострубатому кореневищі старої верби. В небі блищала скалка місяця — став від того здавався перламутровим. Десь в очереті щось ворушилося, чи качка якась приблудна, що ніяк не могла заснути, чи ще щось... Я сидів так довго, довго... Лише в кількох кроках за моєю спиною раз по раз порипували двері сільради. Це виходили, матюкаючись крізь зуби, дядьки, котрі вже «потрусили калиткою» і котрих Коляда цього разу відпустив з миром. Декотрі виходили мовчки, але я знав, як палахкотять їхні душі. Полум'я будь-якого з них могло б в одну мить випарувати цей великий став. І я побачив би на дні його напівзітлілі кістки свині дядька Клаптюка, що так по-дурному втопилася тоді, в грудні.

Я й незчувся, як біля мене сіли Коляда і Нестор Денейко. В кожній руці Денейко тримав по пляшці, а Коляда кошика з яйцями. Вони пили самогонку нахильці, прямо з пляшок і запивали сирими яйцями. Шкаралупи кидали в став. Вони гойдалися на воді, ці білі, крихкі кораблики і, хоч вітру не було, відпливали від берега все далі й далі...

Згодом поет напише: «Я бачив ленінця...» А мені тепер здається, що я тоді бачив одразу двох ленінців. І не шукайте іронії в моїх словах. Так, і Коляда, і Денейко, були хоч п'яні, сиділи з пляшками в руках, але вони були справжніми ленінцями: скільком удовам, сиротам вони врятували тоді злиденні червінець-два-три, на сіль, на гас, на зошитки учнівські, на мило. Тоді ще можна було купити мила, аби гроші. Тепер навпаки...

І пливуть білі, крихкі кораблики наших надій по ставу життя...

До якого берега вони допливуть? І коли?..

землю, и ты, Пантелеймонович, будешь хозяином на всю губу. Не будешь ты, Пантелеймонович, хозяином на всю губу, потому что колхозы — навечно, как и Советская власть. Так что, думай, Пантелеймонович, думай, во что тебе тот плуг обойтись может. Ты же, Данилко, за карпа не прячься. Я вот в настоящий момент студень этот доем, возьму понятых и пойду разбивать твой куб. Еще и оштрафую, но так оштрафую! Потому что не годный ты, не умеешь путевый самогон гнать и тебе куб не положен. Поэтому прикинь, Данилко, что тебе более дешево обойдется: разбитый куб, плюс штраф, плюс прочие неприятности, помощь ли Советской власти карбованцем. Думаю так, ребята, что никто из вас не хочет, чтобы я пошел в настоящий момент по селу из понятыми? Ах, не хотите? То подходите, подходите, соколки вы мои, и трясите кошельками. А ты, Сянько, начинай свою канцелярию! Подходите, подходите, от Коляды все равно нигде не денетесь...»

Я не имел ни одного сомнения, что все именно так, или почти так, как говорят, возможны варианты, происходит в сельсовете. Мне даже слышался голос Коляды, его интонации.

Я ко всему привык, не приученные мы тогда были чем-то возмущаться, и все же мне почему-то стало как-то не по себе. Мне хотелось... ну, как не забежать в дебри, то пойти куда-то подальше. Но я предпринял лишь несколько шагов и остановился на береге пруда. Того же пруда, в котором именно в день выборов товарища Сталина так по-дурацки топилась свинья дяди Клаптюка. Я сел на корявом корневище старой ивы. В небе блестела скалка месяца — стал от того казался перламутровым. Где-то в камыше что-то шевелилось, утка ли какая-то приблудная, что никак не могла заснуть, еще ли что-то... Я сидел так долго, долго... Лишь в нескольких шагах за моей спиной раз за разом поскрипывали двери сельсовета. Это выходили, матерясь сквозь зубы, дяди, которые уже «потрусили кошельком» и которых Коляда в этот раз отпустил с миром. Некоторые выходили молча, но я знал, как полыхают их души. Пламя любого из них могло бы в один миг выпарить этот большой ставок. И я увидел бы на дне его полуистлевшие кости свиньи дяди Клаптюка, что так по-дурацки утопилась тогда, в декабре.

Я и не заметил, как около меня сели Коляда и Нестор Денейко. В каждой руке Денейко держал по бутылке, а Коляда корзины с яйцами. Они пили самогон из горла, прямо из бутылок и запивали сырыми яйцами. Скорлупы бросали в стал. Они качались на воде, эти белые, хрупкие кораблики и, хоть ветра не было, отплывали от берега все дальше и дальше...

Впоследствии поэт напишет: «Я видел ленинца...» А мне теперь кажется, что я тогда видел сразу двух ленинцев. И не ищите иронии в моих словах. Да, и Коляда, и Денейко, была хоть и пьяные, сидели с бутылками в руках, но они были настоящими ленинцами: скольким вдовам, сиротам они спасли тогда нищие червонец-два-три, на соль, на керосин, на тетрадки ученические, на мыло. Тогда еще можно было купить мыла, были бы деньги. Теперь наоборот...

И плывут белые, хрупкие кораблики наших надежд по пруду жизни...

К какому берегу они доплывут? И когда?..

— Чого рюмсаєш, бабулю?! Пишатися треба: твої ікони незабаром за кордон потраплять... (Мал. В. ШИРЯЄВА)

— Чего нюни распустила, бабка?! Гордиться нужно: твои иконы скоро за границу попадут... (Рис. В. ШИРЯЕВА)

перченя

Сторінка для дітей

ЗАГАДКИ ПЕРЧЕНЯТКА

На верхів'ї граба
Всілась чорна баба.
Щось до граба рипа
Чорна баба хрипло.
Це на зиму
злиться —
Ніде поживиться!
(Ворона).

* * *

Хто новини свіжі
В ліс
На хвості своїм
Приніс?
(Сорока).

* * *

— Скажіть-но,
друзі,—
Каркнула Ворона,—
Який соліст
Співа без
мікрофона?
(Соловей).

* * *

Мекнула Коза Корові:
«Є ворожка у діброві.
На старій вербі сидить,
Каже, скільки кому жить».
(Зозуля).

* * *

Стоїть у лісі дід кремезний,
Гойдає сотеньку внучат,—
Як на вітрах осінніх
змерзнуть —
Стрибають дідові з плеча.
(Дуб і жолуді).

* * *

Достига на півдні він —
Ніжний, соковитий...
Його назву вам без змін
Краще залишити.
Бо, як замість С ти Ч
Вставиш у те слово,—
Зразу в роті запече,
Дух заб'є і мову!
(Персик і перчик).

Володимир ОЛІЙНИК.

Страница для детей

ЗАГАДКИ ПЕРЧЕНЯТКА

На верховье граба
Уселась черная баба.
Что-то грабу кажет
Черная баба хрипло.
Это на зиму
злится —
Нигде поживится!
(Ворона).

* * *

Кто новости свежие
В лес
На хвосте своим
Принес?
(Сорока).

* * *

— Скажите-ка,
друзья, -
Каркнула Ворона, -
Какой солист
Поет без
микрофона?
(Соловей).

* * *

Мекнула Коза Корове:
«Есть ворожея в дубраве.
На старой иве сидит,
Говорит, сколько кому жить».
(Кукушка).

* * *

Стоит в лесу дед крепкий
Качает сотню внучков, -
Как на ветрах осенних
замерзнут —
Прыгают у деда с плеча.
(Дуб и желуди).

* * *

Зреет на юге он —
Нежный, сочный...
Его название вам без изменений
Лучше оставить.
Потому что, как вместо С ты Ч
Вставишь в то слово, -
Сразу в роте запечет,
Дух забьет и язык!
(Персик и перчик).

Владимир ОЛИЙНИК.

ПІДГОТОВКА

— Дядьку Іване! Ось подивіться, що я купив,— показує Гриша сусідові новий футбольний м'яч.
— Що ж,— почухав потилицю сусід,— треба, виходить, і мені терміново йти купувати.
— Теж м'яч?
— Та ні, треба купити скло на запасні шибки для вікна.

ПОДГОТОВКА

— Дядя Иван! Вот посмотрите, что я купил, - показывает Гриша соседу новый футбольный мяч.
— Что же, - почесал затылок сосед, - нужно, выходит, и мне срочно идти покупать.
— Тоже мяч?
— Да нет, нужно купить запасные оконные стекла для окна.

ПЕРЕВІРКА

— Гено,— шепоче Сергійко братові,— ти, бува, не знаєш, любить Тарасик цукерки «Іриски»?
— А навіщо це тобі? — поцікавився Гена.
— Та не знаю, пригощати його ними чи ні?
— А ти запропонуй. Якщо не любить — то відмовиться.
— Еге ж, запропонуй,— посміхнувся Сергійко. — А раптом він не відмовиться?

Микола ГЕРАСИМЕНКО.

ПРОВЕРКА

— Гена, - шепчет Сережка брату, - ты, случайно, не знаешь, любит Тарасик конфеты «Ириски»?
— А зачем это тебе? — поинтересовался Гена.
— Но не знаю, угощать его ими или нет?
— А ты предложи. Если не любит — то откажется.
— Эге же, предложи, - улыбнулся Сережка. — А вдруг он не откажется?

Николай ГЕРАСИМЕНКО.

Анатолій Василенко
Країна Чарівників (пригода дев'ята)

Анатолий Василенко
Страна волшебников (приключение девятое)

72. У чарівне скельце чарівник Пшик легко побачив схованку двох “мишей”: Перченятка та котика.
73. Не чіпай їх, Пшик! Вони мої друзі й гості Країни Чарівників!
74. А ми їх сюди не кликали!.. Та й тебе сюди доставили не для пустих балачок! А твої друзі…
75. Хотів сховати, зробив їх маленькими?! Нехай тепер будуть такими великими, як слон і носоріг!
76. Як сказав злий чарівник, так і сталося…
Ха! Ось тепер спробуйте сховатися!..
77. Слон - Перченятко та носоріг - Чорнолапенько сумно подалися геть… Ідіть собі, гуляйте по нашій країні! Розуму набирайтеся. Може вам і пощастить.
78. А що робити з тобою, мі зараз вирішимо. Готуйся до найгіршого!
79. Пропозицій було багато.
Може в пляшку його посадити, га?
Які вони злі…
Продовження буде.

72. В волшебное стекло волшебник Пшик легко увидел тайник двух “мышей”: Перченятка и котика.
73. Не трогай их, Пшик! Они мои друзья и гости Страны Волшебников!
74. А мы их сюда не звали!.. Да и тебя сюда доставили не для пустой болтовни! А твои друзья…
75. Хотел спрятать, сделал их маленькими?! Пусть теперь будут такими большими, как слон и носорог!
76. Как сказал злой волшебник, так и произошло…
Ха! Вот теперь попробуйте спрятаться!..
77. Слон - Перченятко и носорог - Чернолапенько грустно направились прочь… Идите себе, гуляйте по нашей стране! Ума набирайтесь. Может вам и повезет.
78. А что делать с тобой, ми в настоящий момент решим. Готовься к наихудшему!
79. Предложений было много.
Может в бутылку его посадить, а?
Какие они злые…
Продолжение будет.

ФАКІР гумореска

Молодий вчитель викликав до дошки учня і продиктував йому ось яке речення:
— Факір був п'яний, і фокус не удався. Написати на дошці учень написав, та як не бився вчитель, він ніяк не міг поставити де треба кому і пояснити її необхідність.
— Сідай, двійка,— з гіркотою сказав учитель... Вдома у щоденник сина зазирнула мама.
— Що?! Двійка!—сердито гримнула вона на всю кімнату і втупилася своїми зеленувато-жовтими очима у сина.
А той за звичкою кинув свого шкіряного дипломата на канапу, з виглядом страшенно втомленої людини впав ниць біля нього і сказав без ніяких емоцій і жалкування:
— Сама ж бачиш — не п'ятірка.
— Це за що?! — червоним пузирем здулося матусине обличчя.
— За що, за що? За факіра,— пробурмотів син і повернувся до неї спиною.
— За якого ще такого факіра? — напружилася матуся.
— Хіба я знаю? Запитай Миколу Семеновича. Нехай він скаже,— ображено і нарочито тремтячим голосом сказав син. — Якийсь факір напився десь горілки, та потім взявся показувати фокус і нічого в нього не вийшло.
— І оце тобі двійка за того п'яного дурисвіта?
— Та за нього ж...
У мить єдину з матусиних ніг полетіли через усю кімнату в куток до дверей пухнасті капці. За лічені хвилини дісталася до школи і взяла приступом кабінет директора. Вчителі, які на той час про щось радилися, полохливо повискакували в коридор. На стіл директора гучно впав щоденник із злощасною двійкою.

— Що це таке? — тицьнула пальцем у щоденник матуся.
— Гм, двійка. Як же це? — винувато закліпав очима директор.
— І оце моїй дитині таке за якогось п'яного факіра?! Подивилися б на мого Віталю. Прийшов зі школи сам не свій, білий, як крейда, і весь дрижить.
— Заспокойтесь, заспокойтеся, Варваро Зотівно. Зробіть ласку, сядьте,— заметушився директор і подав свого стільця.
— Ні! З мене досить, не буду сідати,— брикнула ногою стілець Варвара Зотівна. — Не сяду! Самі розбирайтеся зі своїм Здибаєм, а щоденник у мого сина повинен бути, як квіточка! — хряпнула дверима Варвара Зотівна, і аж загуло по коридору. Директор кинувся було за нею, гукаючи:
— Зотівно! Дорогенька! Та ми зараз, в одну мить...
Зотівна навіть не озирнулася на благальний директорів голосок. Зів'ялим і принишклим повернувся він у кабінет, похнюплено подивився на злощасну двійку у Віталієвому щоденнику, рука мимохіть потягнулася до червоного фломастера і вже було замахнувся з двійки зробити жирну п'ятірку. Та раптом ним оволоділо страшенне обурення. Вдарив кулаком по столу, схопився. «Директор я чи не директор?» — мало не крикнув і тієї ж миті викликав Здибая.
— Як ви посміли утнути таку підлість! — накинувся на підлеглого, як тільки той переступив поріг. — Хто вас напоумив на таке? — люто замахнувся щоденником, та потім бережно поклав його на стіл. Здогадавшись, у чому річ, Микола Семенович спокійно пояснив директору причину появи двійки і той вибухнув з новою силою:
— Плювати мені на вашого факіра! Чого ви носитеся з ним? Нехай п'є хоч з автопоїлки, хоч із корита, нам яке діло. Та чого ви сунете свого носа, куди не слід?
— Але ж учень... — спробував було Микола Семенович довести свою правоту, та директора годі було зупинити.
— Ви хоч знаєте, чиєму синові ви поставили двійку?.. Голови райспоживспілки! Та нам його батько у цьому півріччі виїзне обслуговування товарами підвищеного попиту обіцяв зробити. А ви зі своїм п'яним факіром такий захід поламали. Педколектив цього вам не пробачить,— мовив директор і люто подивився на розчовгані черевики молодого вчителя. — А могли ж і в «Саламандрі» перед класом постояти. Теж мені — принципал... у, латках.

Іван ГАЙДАЙ.
м. Херсон.

ФАКИР юмореска

Молодой учитель вызывал к доске ученика и продиктовал ему вот какое предложение:
— Факир был пьян, и фокус не удался. Написать на доске ученик написал, но как не бился учитель, он никак не мог поставить где нужно запятую и объяснить ее необходимость.
— Садись, двойка, - с горечью сказал учитель... Дома в дневник сына заглянула мама.
— Что?! Двойка!—сердито громыхнула она на всю комнату и воззрилась своими зеленовато-желтыми глазами на сына.
А тот по привычке бросил свой кожаный дипломат на диван, с видом ужасно уставшего человека пал ниц около него и сказал без никаких эмоций и сожаления:
— Сама же видишь — не пятерка.
— Это за что?! — красным пузырем надулось мамино лицо.
— За что, за что? За факира, - пробормотал сын и повернулся к ней спиной.
— За какого еще такого факира? — напряглась мамочка.
— Разве я знаю? Спроси Николая Семеновича. Пусть он скажет, - оскорблено и нарочито дрожащим голосом сказал сын. — Какой-то факир напился где-то водки, и потом взялся показывать фокус и ничего у него не вышло.
— И вот тебе двойка за того пьяного дурака?
— Да за него же...
В одно мгновение с маминых ног полетели через всю комнату в угол к дверям пушистые тапочки. За считанные минуты добралась до школы и взяла приступом кабинет директора. Учителя, которые на то время о чем-то совещались, пугливо повыскакивали в коридор. На стол директора громко упал дневник с злосчастной двойкой.
— Что это такое? — тыкнула пальцем в дневник мамочка.
— Гм, двойка. Как же это? — виновато заморгал глазами директор.
— И вот моему ребенку такое за какого-то пьяного факира?! Посмотрели бы на моего Виталика. Пришел из школы сам не свой, белый, как мел, и весь дрожит.
— Успокойтесь, успокойтесь, Варвара Зотовна. Будьте добры, сядьте, - засуетился директор и подал свой стул.
— Нет! С меня достаточно, не буду садиться, - брыкнула ногой стул Варвара Зотовна. — Не сяду! Сами разбирайтесь со своим Здибаем, а дневник у моего сына должен быть, как цветочек! — стукнула дверьми Варвара Зотовна, и аж загудело по коридору. Директор ринулся было за ней, зовя:
— Зотовна! Дорогая! Да мы в один момент, в один миг...
Зотовна даже не оглянулась на умоляющий директоров голосок. Увядшим и притихшим вернулся он в кабинет, понуро посмотрел на злосчастную двойку в дневнику Виталика, рука невольно потянулась к красному фломастеру и уже было замахнулся из двойки сделать жирную пятерку. Но вдруг им овладело страшное возмущение. Ударил кулаком по столу, подхватился. «Директор я или не директор?» — чуть ли не крикнул и в то же мгновение вызвал Здибая.
— Как вы посмели выкинуть такую подлость! — набросился на подчиненного, как только тот переступил порог. — Кто вас надоумил на такое? — свирепо замахнулся дневником, и потом бережно положил его на стол. Догадавшись, в чем вещь, Николай Семенович спокойно объяснил директору причину появления двойки и тот взорвался с новой силой:
— Плевать мне на вашего факира! Чего вы носитесь с ним? Пусть пьет хоть из автопоилки, хоть из корыта, нам какое дело. Но чего вы суете свой нос, куда не следует?
— Но ученик... — попробовал было Николай Семенович довести свою правоту, и директора невозможно было остановить.
— Вы хоть знаете, чьему сыну вы поставили двойку?.. Председатели райпотребсоюза! Да нам его отец в этом полугодии выездное обслуживание товарами повышенного спроса обещал сделать. А вы со своим пьяным факиром такое мероприятие поломали. Педколлектив этого вам не простит, - молвил директор и свирепо посмотрел на разношенные ботинки молодого учителя. — А могли же и в «Саламандре» перед классом постоять. Тоже мне — принципал... в, заплатах.

Иван ГАЙДАЙ.
м. Херсон.

— Куди відлітаєте ?!.
— На зустріч із світовою громадськістю. Будемо вирішувати проблеми нашого народу...
(Мал. О. КОХАНА)

— Куда улетаете ?!.
— На встречу с мировой общественностью. Будем решать проблемы нашего народа...
(Рис. О. КОХАНА)

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Якщо ознайомитися з, так би мовити, послужним списком директора Старовижівської фабрики «Вижівка» на Волині В. Г. Вільчинського, то може виникнути думка, що фабрика ця розмістилася у недоступному для людей місці, де не діяли ніякі закони, а правив одноосібно директор. Правив за принципом «ніхто мені не указ». Нескромність, зарозумілість, грубість доповнювалися не менш характерними вчинками. То він на службовому автомобілі зіб'є електроопору і втече з місця пригоди, то запровадить сімейщину, призначивши сина інженером-механіком з додатковим правом приймати і видавати запчастини, а невістку — сюди ж, на склад, комірником, то обкладе витонченим матюком перевіряючих. Йому нічого не варто було демонстративно не з'явитися на партійні збори, де мала обговорюватися його поведінка.

Подібна безкарність істотно похитнула і сміливість та принциповість парторганізації. Коли у вересні минулого року нарешті було вирішено розглянути на партзборах матеріали перевірки скарг на В. Г. Вільчинського, комуністи відважилися «вказати» йому на нетактовну поведінку.

Як повідомив секретар Волинського обкому Компартії України І. Фурів, бюро Старовижівського райкому партії відмінило рішення первинної парторганізації фабрики «Вижівка», оголосило В. Г. Вільчинському сувору догану із занесенням до облікової картки і визнало недоцільним перебування його на директорській посаді, після чого його й було звільнено.

ДАЛИ ПЕРЦУ!

Если ознакомиться с, так сказать, послужным списком директора Старовиживской фабрики «Виживка» на Волыни В. Грамм. Вильчинского, то может возникнуть мысль, что фабрика эта разместилась в недоступном для людей месте, где не действовали никакие законы, а правил единолично директор. Правил по принципу «никто мне не указ». Нескромность, высокомерие, грубость дополнялись не менее характерными поступками. То он на служебном автомобиле собьет электроопору и убежит с места приключения, то внедрит семейственность, назначив сына инженером-механиком с дополнительным правом принимать и выдавать запчасти, а невестку — сюда же, на состав, кладовщиком, то обложит утонченным матерным словом проверяющих. Ему ничего не стоило было демонстративно не появиться на партийное собрание, где должно было обсуждаться его поведение.
Подобная безнаказанность существенно покачнула и смелость и принципиальность парторганизации. Когда в сентябре прошлого года наконец было решено рассмотреть на партсобраниях материалы проверки жалоб на В. Грамм. Вильчинского, коммунисты отважились «указать» ему на бестактное поведение.
Как сообщил секретарь Волынского обкома Компартии Украины И. Фурив, бюро Старовиживского райкома партии отменило решение первичной парторганизации фабрики «Виживка», объявило В. Г. Вильчинскому строгий выговор с занесением в учетную карточку и признало нецелесообразным пребывание его на директорской должности, после чего он и был уволен.

Надпись на плакате: «Деньги, полученные с аукциона, пойдут в фонд борьбы с пьянством!» (Рис. О. ГУЦОЛА)

“Гітлер? Такого не знаю”

Приблизно шість з половиною мільйонів західнонімецьких громадян непоганої думки про Адольфа Гітлера. Такий був результат опитування, проведений перед століттям від дня народження фюрера і повідомлений з цієї нагоди по телебаченню ФРН.
Опитані були не всі громадяни, а тільки так звана репрезентивна частина. На повну точність у відтворенні громадської думки ініціатори опитування не претендували.
Результати наводили на думку, що переважна більшість західнонімецького населення цінувала Гітлера не вельми високо. Проте цей, так би мовити, природний підтекст ще не означає, що «переважна більшість» фюрера засуджує. Та й взагалі, як можна мати про когось думку, не маючи уявлення, про що йдеться?

Минулого року редакція газети «Зюддойче Цайтунг» повторила опитування школярів-старшокласників, яке десять років тому вже проводив кільський педагог Дітер Босманн. Тема опитування була така: «Що я знаю про Гітлера?»
Результати опитування Босманн схарактеризував коротко: «Цілковите невігластво». І зробив висновок про «невиправдану непоінформованість про Гітлера, Третій рейх і основні риси фашистської політики».
Десятьма роками пізніше «Зюддойче Цайтунг» повідомила про результати свого опитування школярів від 9 до 19 років. «Той шок, який викликали результати опитування Босманна, не минув. З 49 учнів двох класів народних шкіл 33 повідомили майже однаково: «Я ніколи не чув цього прізвища», «Цієї людини я не знаю».

Дивують не стільки одержані результати, скільки їх стійкість. Бо невігластво в цьому питанні і його причини були давно всім відомі.
У програмі історії для західнонімецьких шкіл, як недавно повідомили представники партії «зелених», епосі Карла Великого відведено 80 учбових годин, в той час як темі фашизму — тільки сім.
Багато вчителів поповнюють знання учнів додатковим матеріалом, загалом дотримуючись історичних фактів.
Але є й такі, педагогічна самодіяльність яких спрямована в протилежний бік. Наприклад, доктор Карл-Хайнц Кауш у гімназії Гроте-фенда, що в Ханн-Мюндені, постійно використовує свої особисті розробки на тему «Фашизм». Зокрема, Гітлера він характеризує як «поміркованого політика-реаліста і справжнього втілювача в життя права на самовизначення». Учні цієї гімназії були забезпечені нацистськими книжками, щоб вони «на підставі оригінальних текстів могли сформувати власну думку». І це тривало, поки Кауш, зважаючи на численні скарги батьків, нарешті був звільнений.

Нині він викладає в іншій школі. Ті ж предмети: німецькі мову і літературу та етику, програми яких він знову доповнює власними розробками й відповідною літературою.

А «відповідна література» у Федеративній республіці ніколи не переводилась.
Ще 1952 року колишній заступник прес-секретаря нацистської партії Хельмут Зюндерман заснував з цієї метою видавництво «Друффель», назване так на честь його дружини Урсули фон Друффель. Мотивація: «Починаючи з 1945 року, всі німецькі публікації про Гітлера ринули в одному руслі з хвилею прокльонів, яка піднялася в Європі. У зв'язку з цим підвищується відповідальність живих свідків, які повинні використати точні знання і особистий досвід для створення правдивого портрета

“Гитлер? Такого не знаю”

Приблизительно шесть с половиной миллионов западногерманских граждан неплохо думают об Адольфе Гитлере. Таким был результат опроса, проведенного перед столетием со дня рождения фюрера и обнародованного по этому случаю телевидением ФРГ.

Опрошены были не все граждане, а только так называемая репрезентивная часть. На полную точность в отображении общественного мнения инициаторы опроса не претендовали.
Результаты наводили на мысль, что подавляющее большинство западногерманского населения ценило Гитлера не очень высоко. Однако этот, так сказать, естественный подтекст еще не значит, что «подавляющее большинство» фюрера осуждают. Да и вообще, как можно иметь о ком-то мысль, не имея представления, о чем идет речь?
В прошлом году редакция газеты «Зюддойче Цайтунг» повторила опрос школьников-старшеклассников, который десять лет тому назад уже проводил кильский педагог Дитер Босманн. Тема опроса была такая: «Что я знаю о Гитлере?»
Результаты опроса Босманн охарактеризовал коротко: «Полное невежество». И сделал вывод о «неоправданной неосведомленности о Гитлере, Третьем рейхе и основных чертах фашистской политики».
Десятью годами позже «Зюддойче Цайтунг» сообщила о результатах своего опроса школьников от 9 до 19 лет. «Тот шок, который вызвали результаты опроса Босманна, не прошел. Из 49 учеников двух классов народных школ 33 сообщили почти одинаково: «Я никогда не слышал эту фамилию», «Этого человека я не знаю».
Удивляют не столько полученные результаты, сколько их стойкость. Потому что невежество в этом вопросе и его причины были давно всем известны.
В программе истории для западногерманских школ, как недавно сообщили представители партии «зеленых», эпохе Карла Великого отведено 80 учебных часов, в то время как теме фашизма — только семь.
Многие учителя пополняют знание учеников дополнительным материалом, в целом придерживаясь исторических фактов.
Но есть и такие, педагогическая самодеятельность которых направлена в противоположную сторону. Например, доктор Карл-Хайнц Кауш в гимназии Гроте-фенда, что в Ханн-мюндене, постоянно использует свои личные разработки на тему «Фашизм». В частности, Гитлера он характеризует как «умеренного политика-реалиста и настоящего воплотителя в жизнь права на самоопределение». Ученики этой гимназии были обеспечены нацистскими книжками, чтобы они «на основании оригинальных текстов могли сформировать собственное мнение». И это длилось, пока Кауш, ввиду многочисленных жалоб родителей, наконец не был уволен.
В настоящее время он преподает в другой школе. Те же предметы: немецкие язык и литературу и этику, программы которых он опять дополняет собственными разработками и соответствующей литературой.
А «соответствующая литература» в Федеральной республике никогда не переводилась.
Еще в 1952 году прежний заместитель пресс-секретаря нацистской партии Хельмут Зюндерман учредил с этой целью издательство «Друффель», названное так в честь его жены Урсулы фон Друффель. Мотивация: «Начиная с 1945 года, все немецкие публикации о Гитлере хлынули в одном русле с волной проклятий, которая поднялась в Европе. В связи с этим повышается ответственность живых свидетелей, которые должны использовать точные знания и личный опыт для создания правдивого портрета

Гітлера і протиставити його темному потоку роздратованих інсинуацій».
За час свого існування видавництво, виконуючи роль публіцистичної трибуни для різних нацистських угруповань, випустило 150 книжок загальним тиражем понад один мільйон примірників. Це були переважно біографії нацистських діячів, у яких вихвалялися фашистські порядки. Приблизно такі, як недавно видана біографія доктора Густава Шееля, колишнього фюрера студентів Третього рейху, а пізніше гауляйтера Зальцбурга. Це його Гітлер у своєму заповіті рекомендував на пост міністра культури Третього рейху.
Після смерті «вождя народу» і свого добродійника доктору Шеелю не коштувало великих зусиль залишатися в ролі шанованого лікаря в Гамбурзі. «Людина без страху і докору» — так характеризує його видавництво «Друффель».
До речі, воно розміщене у володіннях такого собі доктора Герхарда Зудхольда, голови «Товариства за вільну публіцистику», власника багатьох правоекстремістських видавництв. Здебільшого вони розміщені в Берзі, що на Нюрнберзькому озері.
Саме звідтіля цього року Зудхольд просурмив сигнал до великого наступу на поширення «правдивого образу Гітлера». Цьому має послужити спеціальний номер «Адольф Гітлер» щомісячника «Дойче Монатсгефте» (видавництво «Тюрмер»), який сам себе рекомендує як «основний орган німецької самосвідомості». «Правдивий образ» доступний кожному. Коштує недорого, 9,8 марки.
У цьому номері еквілібрист від історії Густав Зіхельшмідт, приміром, пише, що його вище покликання — «боротися з неславою, якою покрили цілий народ, означивши його підступним вбивцею, внести ясність в туманні уявлення щодо становища громадян, чий справжній вихователь до цього часу піддається такому гротескному історичному оббріхуванню».
Оббілюванню і служить увесь спеціальний випуск.
Август Кубіцек пригадує свої юнацькі роки, проведені з Гітлером, в статті під заголовком «Найпрекрасніші роки мого життя».

Із задоволенням поринає у спогади ад'ютант Гітлера Ніколаус фон Бельов: «Тоді життя пропонувало величезну кількість можливостей щодо мистецьких задоволень і невимушеного, радісного дозвілля... Страх перед комунізмом, який викликали повоєнні заворушення і повстання (після першої світової війни — прим, перекладача), був великий. Гітлер прийшов як рятівник...»

А Вернер Кунт, колишній предводитель Гітлерюгенда, описує «сталево-голубі, тверді і водночас людяні очі» свого фюрера. «У Гітлера було багато облич. Не бракувало і одягу. Але коричнева сорочка пасувала найбільше». І так далі, і так далі.

Але не тільки видавництва доктора Зудхольта захопила гітлерівська кон'юнктура. Й інші правоекстремістські газетні, журнальні й книжкові видавництва (а їх у агентстві з охорони авторських прав зареєстровано всього 27) вихваляють фюрера і його час, як ніколи.

«Гітлер зблизька», «Гітлер. Самоусвідомлення революціонера», «Поправки до біографії», «Пацієнт Гітлер», «Гітлер як коханець», «Фюрер і рейхсканцлер» — це тільки деякі з численних заголовків, які заполонили західнонімецькі видання. Ці публікації також, на свій манер, мають на меті ліквідувати прогалини в знаннях про Гітлера. І ось результат цієї «портретописної» роботи: майже шість з половиною мільйонів західних німців «непоганої думки» про фюрера. Невже історія декого так нічому й не навчила?

***За матеріалами зарубіжної преси підготував* С. СЕРГІЙЧУК.**

Гитлера и противопоставить его темному потоку раздраженных инсинуаций».
За время своего существования издательство, исполняя роль публицистической трибуны для разных нацистских группировок, выпустило 150 книжек общим тиражом более одного миллиона экземпляров. Это были преимущественно биографии нацистских деятелей, в которых восхвалялись фашистские порядки. Приблизительно такие, как недавно издана биография доктора Густава Шееля, прежнего фюрера студентов Третьего рейха, а позже гауляйтера Зальцбурга. Это его Гитлер в своем завещании рекомендовал на пост министра культуры Третьего рейха.
После смерти «вождя народа» и своего благодетеля доктору Шеелю не стоило больших усилий оставаться в роли уважаемого врача в Гамбурге. «Человек без страха и упрека» — так характеризует его издательство «Друффель».
Кстати, оно размещено во владениях такого себе доктора Герхарда Зудхольда, председателя «Общества за свободную публицистику», владельца многих правоэкстремистских издательств. По большей части они размещены в Берге, что на Нюрнбергском озере.
Именно оттуда в этом году Зудхольд протрубил сигнал к большому наступлению на распространение «правдивого образа Гитлера». Этому должен послужить специальный номер «Адольф Гитлер» ежемесячника «Дойче Монатсгефте» (издательство «Тюрмер»), который сам себя рекомендует как «основной орган немецкого самосознания». «Правдивый образ» доступен каждому. Стоит недорого, 9,8 марки.
В этом номере эквилибрист от истории Густав Зихельшмидт, например, пишет, что его высшее призвание — «бороться с бесславием, которым покрыли целый народ, назвав его коварным убийцей, внести ясность в туманные представления относительно положения граждан, чей настоящий учитель до сих пор подвергается такой гротескной исторической клевете».
Отбеливанию и служит весь специальный выпуск.
Август Кубицек вспоминает свои юношеские годы, проведенные с Гитлером, в статье под заглавием самые «Прекраснейшие годы моей жизни».
С удовольствием погружается в воспоминания адъютант Гитлера Николаус фон Белев: «Тогда жизнь предлагала огромное количество возможностей относительно достижений в искусстве и непринужденного, радостного досуга... Страх перед коммунизмом, который вызывали послевоенные беспорядки и восстания (после первой мировой войны — прим, переводчика), был большим. Гитлер пришел как спаситель...»
А Вернер Кунт, прежний предводитель Гитлерюгенда, описывает «стально-голубые, твердые и в то же время человечные глаза» своего фюрера. «У Гитлера было много лиц. Было достаточно и одежд. Но коричневая рубашка подходила больше всего». И так далее, и так далее.
Но не только издательства доктора Зудхольта захватила гитлеровская конъюнктура. И другие правоэкстремистские газетные, журнальные и книжные издательства (а их в агентстве по охране авторских прав зарегистрировано всего 27) восхваляют фюрера и его время, как никогда.
«Гитлер вблизи», «Гитлер. Самосознание революционера», «Поправки к биографии», «Пациент Гитлер», «Гитлер как любовник», «Фюрер и рейхсканцлер» — это только некоторые из многочисленных заглавий, которые заполонили западногерманские издания. Эти публикации также, на свой манер, имеют целью ликвидировать пробелы в знаниях о Гитлере. И вот результат этой «портретописной» работы: почти шесть с половиной миллионов западных немцев «неплохой мысли» о фюрере. Неужели история кое-кого так ничему и не научила?

***По материалам зарубежной прессы подготовил* С. СЕРГИЙЧУК.**

Друже перче!

Відразу самокритично визнаю: я порушив трудову дисципліну, за що позбувся половини місячної премії і половини тринадцятої зарплати. Справедливо позбувся: винен — відповідай.
Але, як з'ясувалося, окрім фінансових втрат, я тепер мушу ходити неголений, немитий і в невипраному одязі. Річ у тім, що на наш завод «Радіодеталь» завдяки турботі профспілки час від часу привозять імпортні леза для гоління, шампуні, пральний порошок та інші подібні дефіцити. Оскільки на всіх їх водночас не вистачає,

Сразу самокритично признаю: я нарушил трудовую дисциплину, за что лишился половины месячной премии и половины тринадцатой зарплаты. Справедливо лишился: виновный — отвечай.
Но, как выяснилось, кроме финансовых потерь, я теперь должен ходить небритый, немытый и в нестиранной одежде. Дело в том, что на наш завод «Радиодеталь» благодаря беспокойству профсоюза время от времени привозят импортные лезвия для бритья, шампуни, стиральный порошок и другие подобные

начальник нашого гальванічного цеху О. Д. Гуренко «рекомендував» відлучити від них порушників трудової дисципліни. І мене відлучають.

А чому б, у такому разі, цей виховний метод не поширити? Тоді навіть на вулиці можна було визначити, хто порушник трудової дисципліни, і обходитися без характеристик.

В. МАНДИЧ.
м. Харків

дефициты. Поскольку на всех их в то же время не хватает, начальник нашего гальванического цеха О. Д. Гуренко «рекомендовал» отлучить от них нарушителей трудовой дисциплины. И меня отлучают.
А почему бы, в таком случае, этот воспитательный метод не распространить? Тогда даже на улице можно было определить, кто нарушитель трудовой дисциплины, и обходиться без характеристик.
В. МАНДИЧ.
м. Харьков

— А в мене вчора на цьому місці теж отака зірвалася.
(Мал. В. ШИРЯЄВА)

— А у меня вчера на этом месте тоже вот такая сорвалась.
(Рис. В. ШИРЯЕВА)

ЕФЕКТ ФАРАОНА

Цього разу районний вузол зв'язку діяв блискавично: квартиру директора Вишнівської дитячої музичної школи Івана Васильовича Сідненка було телефонізовано за три дні після того, як на стіл начальникові того вузла поклали відповідний папір.

Бувалі сусіди аж потилиці зачухали:
— Ви бачили таке? Інші десятиліттями на черзі стоять, а й досі без телефонів. Навіть інвалідів війни ще не всіх забезпечили. Іван же Васильович і в місті нашому з'явився не так давно, а вже дивись, чого досягнув...
— Нічого дивного,— пояснив бувалим сусідам іще буваліший. — Уся суть — у фараоні.
— Невже завгосп музшколи Фараон такий всесильний?!
— Та ні, я не про нього, хоча папір, на підставі якого телефонізували директорську квартиру, підписав саме завгосп. Я про іншого фараона, точніше — про фараонство, себто — покровительство...
Думка про «фараонів» не покидала й мене, коли я поступово заглиблювався в історію, пов'язану з директором Вишнівської музшколи. Судіть самі.
Щойно очолив І. В. Сідненко педагогічний колектив, як відразу звільнив технічних працівників. Ні, сам він не збирався ні мести, ні мити підлогу. Протягом кількох місяців у приміщенні школи просто не прибирали. Але гроші за прибирання — уявіть собі!— нараховувалися. На підставних осіб. І йшли до кишені Івана Васильовича.
Та що там ті прибиральниці? На їхніх невисоких зарплатах особливо не розживешся. Інша річ — ремонтні роботи в школі. А ще — організація навчально-виховного процесу. У цих двох сферах кипуча натура Івана Васильовича розвернулася у всій своїй могутності й красі.
Здавалось би, який навар може бути зі звичайнісінької залізної драбини, якою протягом кількох п'ятирічок користувалися і вчителі, і учні, піднімаючись на другий поверх? Кілька попередніх директорів дивилися на цей елемент архітектурного комплексу й нічого не помічали. А Іван Васильович помітив. Гроші. Оті самі, котрі проводяться через відповідні фінансові та бухгалтерські органи як «встановлення, драбини». І, звичайно ж, кладуться потім у ту ж саму кишеню. Директорську.
Подібна фінансово-шахрайська операція практикувалася і з дверними та віконними рамами. За якихось два роки невтомний адміністратор встановив їх стільки, що вистачило б на цілий хмарочос. Як ви вже здогадуєтеся, всі рами виготовлялися з тієї ж

ЭФФЕКТ ФАРАОНА

В этот раз районный узел связи действовал молниеносно: квартира директора Вишневской детской музыкальной школы Ивана Васильевича Сидненко была телефонизирована за три дня после того, как на стол начальнику того узла положили соответствующую бумагу.
Бывалые соседи аж затылки зачесали:
— Вы видели такое? Другие десятилетиями на очереди стоят, но и до сих пор без телефонов. Даже инвалидов войны еще не всех обеспечили. Иван же Васильевич и в городе нашему появился не так давно, а уже смотри, чего достиг...
— Ничего странного, - объяснил бывалым соседям еще более бывалый. — Вся суть — в фараоне.
— Неужели завхоз музшколи Фараон такой всесильный?!
— Да нет, я не о нем, хотя бумагу, на основании которой телефонизировали директорскую квартиру, подписал именно завхоз. Я о другом фараоне, точнее — про фараонство, то есть — покровительство...
Мысль о «фараонах» не покидала и меня, когда я постепенно углублялся в историю, связанную с директором Вишневской музшколи. Судите сами.
Только что возглавил И. В. Сидненко педагогический коллектив, как сразу и уволил технических работников. Нет, сам он не собирался ни мести, ни мыть пол. В течение нескольких месяцев в помещении школы просто не убирали. Но деньги за уборку — представьте себе!—начислялись. На подставные лица. И шли в карман Ивана Васильевича.
Но что там те уборщицы? На их невысоких зарплатах особенно не разживешься. Другое дело — ремонтные работы в школе. А еще — организация учебно-воспитательного процесса. В этих двух сферах кипучая натура Ивана Васильевича развернулась во всем своем могуществе и красоте.
Казалось бы, какой навар может быть из самой обычной железной лестницы, которой в течение нескольких пятилеток пользовались и учителя, и ученики, поднимаясь на второй этаж? Несколько предыдущих директоров смотрели на этот элемент архитектурного комплекса и ничего не замечали. А Иван Васильевич заметил. Деньги. Те сами, которые проводятся через соответствующие финансовые и бухгалтерские органы как «установление, лестницы». И, конечно же, кладутся потом в тот же карман. Директорский.
Подобная финансово мошенническая операция практиковалась и с дверными и оконными рамами. За каких-то два года неутомимый администратор установил их столько, что хватило бы на целый небоскреб. Как вы уже догадываетесь, все рамы изготовлялись из

паперової «липи».
А що сталося з дірявим шкільним дахом? Учителі за рахунок особистого часу залатали його, а потім із подивом дізналися, що, виявляється, не вони з таким ентузіазмом засукували рукави й дерлися на верхотуру, а робітники якоїсь будівельної організації, яким і гроші за те нараховано...
Нині вже нікого не здивуєш лікувальними телесеансами. А Іван Васильович виявляв чудотворні здібності ще тоді, коли ім'я Кашпіровського мало хто знав. Правда, зцілити він нікого не зцілив: усе ж таки профіль не той. Зате довів, що й звичайний педагог може вчити на відстані і зовсім не зобов'язаний приходити у клас, щоб давати дітям уроки музики. Це можна робити, навіть взагалі не знаючи дороги до школи, яка тобі гроші нараховує. А що потрібно для цього? Небагато: усього лиш бути особистим приятелем директора. Ті, хто був, виявили неабиякі здібності у навчанні на відстані.

І ще стосовно друзів-приятелів. За рахунок школи було пошито майже два десятки досить дорогих костюмів. Ясна річ, педагогам-музикантам доводиться виступати на сцені. Без пристойного вбрання не обійтися. Але й тут виявився характерний нюансик: костюми вийшли до того гарні, що їх гріх було б одягати лише для виходу на сцену. Тож і зберігаються вони не в шкільній кладовці, а в особистих гардеробах педагогів. Не у всіх, звичайно. А, знову ж таки, тільки тих, хто був милий серцю Івана Васильовича.

Ну, а не милих директор, ясна річ, костюмами не обдаровував. І не тому, що грошей державних жалів. Справа в іншому. Занадто вже принциповими виявилися. Через що і стали не милими. Їм, бачте, не сподобалися фінансові здобутки директора. Не схвалили вони і його звички заглядати в пляшечку з «вогненною рідиною». Осудили його грубощі, нетерпимість до будь-якого вияву інакомислення. А про тих, хто наважився відверто покритикувати Івана Васильовича на зборах, і говорити не доводиться: їх чекали великі неприємності і малі зарплати. У мистецтві адміністрування Іван Васильович виявився неабияким майстром.

Отож не доводиться дивуватися, що невдоволення директором у школі наростало. І почало вихлюпуватися численними скаргами до найрізноманітніших інстанцій, починаючи з районного відділу культури і кінчаючи ЦК Компартії України. Навіть на ім'я Генерального секретаря ЦК КПРС дали дві телеграми обурені свавіллям свого шефа педагоги.
Як водиться, задріботіли до школи комісії. Та, як не дивно, жодна з них не виявила у діях директора криміналу. Довгий час не бачили його і працівники районного відділу по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності. І навіть коли стало відомо про те, що І. В. Сідненко був поставлений на квартирну чергу та одержав житло з грубим порушенням закону, цей факт теж нікого у високих інстанціях не стурбував. Навпаки, секретар Києво-Святошинського райкому партії Н. М. Савченко тільки незадоволено морщилася, коли на порозі її кабінету з'являлася чергова депутація педагогів із вимогою позбавити їх необхідності працювати під керівництвом людини, яка себе відважно й послідовно компрометує.
Ось тоді й зрозуміли педагоги: за їхнім директором безумовно стоять якісь «фараони» — наділені владою покровителі І. В. Сідненка...

І все ж настав час, коли борцям за справедливість здалося: дух перебудови таки сильніший за будь-які хитрощі «фараонів» і «фараончиків» — Сідненка таки довелося звільнити з посади. Ще й догану по партійній лінії оголосити.

Проте минув рік, і знову опинився Іван Васильович у керівному кріслі. Очолив колектив музичної школи в селі Петровському. Ще й вибори там організували. Аякже: завідуючий районним відділом культури В. Г. Романчишин передбачив, що його можуть звинуватити в неповазі до громадської думки і в безпринципному доборі кадрів. Це ж, як не крути, а обурливий факт: людина, що зганьбила себе у Вишневому, знову керує! А так, після «виборів», кому докоряти? Хіба тим батькам, які голосували за І. В. Сідненка, не знаючи, не відаючи, що за діяча підсунуло їм районне керівництво.

А як же моральний клімат у Вишневській дитячій музичній школі?

той же бумажной «липы».
А что произошло с дырявой школьной крышей? Учителя за счет личного времени починили её, а затем с удивлением узнали, что, оказывается, не они с таким энтузиазмом засучивали рукава и карабкались на верхотуру, а рабочие какой-то строительной организации, которым и деньги за то начислены...
В настоящее время уже никого не удивишь лечебными телесеансами. А Иван Васильевич обнаруживал чудотворные способности еще тогда, когда имя Кашпировского немногие знали. Правда, исцелить он никого не исцелил: все же таки профиль не тот. Зато доказал, что и обычный педагог может учить на расстоянии и совсем не обязанный приходить в класс, чтобы давать детям уроки музыки. Это можно делать, даже вообще не зная дорогу к школе, которая тебе деньги насчитывает. А что нужно для этого? Немного: всего лишь быть личным приятелем директора. Те, кто был, обнаружили незаурядные способности в учебе на расстоянии.
И еще относительно друзей-приятелей. За счет школы были пошиты почти две десятки достаточно дорогих костюмов. Понятное дело, педагогам-музыкантам придется выступать на сцене. Без приличного наряда не обойтись. Но и здесь оказался характерный нюансик: костюмы вышли до того красивые, что их грех было бы одевать лишь для выхода на сцену. Поэтому и сохраняются они не в школьной кладовке, а в личных гардеробах педагогов. Не во всех, конечно. А, опять же, только тех, кто был милее сердцу Ивана Васильевича.
Ну, а не милых директор, понятное дело, костюмами не одаривал. И не потому, что денег государственных жалел. Дело в другом. Слишком уже принципиальными оказались. За что и впали в немилость. Им, видите ли, не понравились финансовые достижения директора. Не одобрили они и его привычки заглядывать в бутылку с «огненной жидкостью». Осудили его грубости, нетерпимость к любому проявлению инакомыслия. А о тех, кто осмелился откровенно покритиковать Ивана Васильевича на собраниях, и говорить не приходится: их ожидали большие неприятности и малые зарплаты. В искусстве администрирования Иван Васильевич оказался незаурядным мастером.
Поэтому не приходится удивляться, что недовольство директором в школе нарастало. И начало выплескиваться многочисленными жалобами к самым разнообразным инстанциям, начиная с районного отдела культуры и кончая ЦК Компартии Украины. Даже на имя Генерального секретаря ЦК КПСС дали две телеграммы возмущенные своеволием своего шефа педагоги.
Как водится, засеменили к школе комиссии. Но, как ни странно, ни одна из них не обнаружила в действиях директора криминала. Долгое время не видели его и работники районного отдела по борьбе с расхищением социалистической собственности. И даже когда стало известно о том, что И. В. Сидненко был поставлен на квартирную очередь и получил жилье с грубым нарушением закона, этот факт тоже никого в высоких инстанциях не обеспокоил. Напротив, секретарь Киево-святошинского райкома партии Н. М. Савченко только недовольно морщилась, когда на пороге ее кабинета появлялась дежурная депутация педагогов с требованием избавить их от необходимости работать под началом человека, который себя доблестно и последовательно компрометирует.
Вот тогда и поняли педагоги: за их директором безусловно стоят какие-то «фараоны» — наделеные властью покровители И. В. Сидненко...
И все же наступило время, когда борцам за справедливость показалось: дух перестройки таки сильнее любых хитростей «фараонов» и «фараончиков» — Сидненко таки пришлось освободить от должности. Еще и выговор по партийной линии объявить.
Однако минул год, и опять очутился Иван Васильевич в руководящем кресле. Возглавил коллектив музыкальной школы в селе Петровском. Еще и выборы там организовали. Конечно: заведующий районным отделом культуры В. Г. Романчишин предусмотрел, что его могут обвинить в неуважении к общественному мнению и в беспринципном отборе кадров. Это же, как не крути, а возмутительный факт: человек, который опозорил себя в Вишневом, опять руководит! А так, после «выборов», кого упрекать? Разве тем родителям, которые голосовали за И. В. Сидненко, не зная, не ведая, что за деятеля подсунуло им районное руководство.
А как же моральный климат в Вишневский детской музыкальной

Чи добилися нарешті педагоги, щоб їхній колектив очолила чесна людина?
Гай-гай... Свого часу йшла розмова про вибори нового директора. Але районні керівники на демократію не погодились. Підібрали людину, в якої навіть відповідної освіти немає, зате вона готова слухняно виконувати волю начальства. А для давніх покровителів І. В. Сідненка що головне? Щоб так і не провести справжньої інвентаризації матеріальних цінностей, адже нестачу довелося б хоч частково покривати Іванові Васильовичу. Саме такої інвентаризації довго та безуспішно добивався педагог М. Ф. Кінько. І - добився... догани.
Підставою стала... блокфлейта. Цей інструмент, на якому вчить грати дітей Микола Федосійович, набирає нині все більшої популярності. Але Іван Васильович забороняв заняття на блокфлейті у «своїй» школі. Цією ж дорогою пішов і новий директор В. Т. Ільїн. Тож і оголосив догану М. Ф. Кіньку за те, що той знехтував його незбагненною забороною. Наказ про догану виявився настільки безпідставним і безграмотним юридично, що його опротестував профком школи. Та новий директор, як і його попередник, позицій не здає. Мабуть, у таких людей дуже й дуже розвинута переконаність у тому, що найголовніше в житті — ефект «фараона».

В. ЗАЄЦЬ.
м. Вишневе на Київщині.

школе? Добились ли наконец педагоги, чтобы их коллектив возглавил честный человек?
Ну-ну... В свое время шел разговор о выборах нового директора. Но районные руководители на демократию не согласились. Подобрали человека, у какого даже соответствующего образования нет, зато он готова послушно выполнять волю начальства. А для давних покровителей И. В. Сидненко что главное? Чтобы так и не провести настоящей инвентаризации материальных ценностей, ведь недостаток пришлось бы хоть частично покрывать Ивану Васильевичу. Именно такой инвентаризации долго и безуспешно добивался педагог М. Ф. Кинько. И - добился... выговора.
Основанием стала... блокфлейта. Этот инструмент, на котором учит играть детей Николай Федосеевич, набирает в настоящее время все большей популярности. Но Иван Васильевич запрещал занятие на блокфлейте в «своей» школе. Этой же дорогой пошел и новый директор В. Т. Ильин. Поэтому и объявил выговор М. Ф. Киньку за то, что тот пренебрег его непостижимым запрещением. Приказ о выговоре оказался настолько безосновательным и безграмотным юридически, что его опротестовал профком школы. Но новый директор, как и его предшественник, позиции не сдает. По-видимому, у таких людей очень и очень развитая убежденность в потому, что самое главное в жизни — эффект «фараона».

В. ЗАЯЦ.
г. Вишневый на Киевщине.

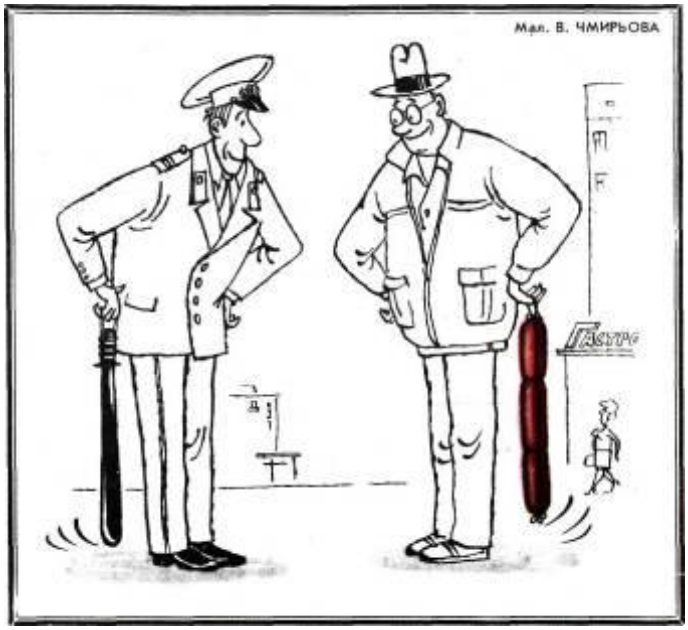

Вдрозні усмішки

НАСЛІДОК
— Чого такий увесь побитий?
— Та в місті хлопці попросили припалити...

НЕ ТОЙ ЗАКЛИК
— Товариші! Перебудову треба робити чистими руками!
— А де ж мило, щоб їх помити?..

Повідомив О. ШУГАЄВ.
м. Ужгород.

ЗУСТРІЧ
— Дуже радий, що зустрів вас...
— Пробачте, але я з вами не знайомий!
— Я також, та впізнав свого капелюха на вашій голові...

ВЕЗІННЯ
— Ганна вже третя дівчина, що відмовляється йти за мене заміж...
— Чудово! Але не сподівайся, що й далі тобі так везтиме.

Повідомив Л. РЕЗНИЦЬКИЙ.
м. Харків.

СЛЕДСТВИЕ
— Чего такой весь побитый?
— Да в городе ребята попросили прикурить...

НЕ ТОТ ПРИЗЫВ
— Товарищи! Перестройку нужно делать чистыми руками!
— А где же мыло, чтобы их помыть?..

Сообщил О. ШУГАЕВ.
г. Ужгород.

ВСТРЕЧА
— Очень рад, что встретил вас...
— Простите, но я с вами не знаком!
— Я тоже, но узнал свою шляпу на вашей голове...

ВЕЗЕНЬЕ
— Анна уже третья девушка, которая отказывается идти за меня замуж...
— Замечательно! Но не надейся, что и дальше тебе будет так везти.

Сообщил Л. РЕЗНИЦКИЙ.
г. Харьков.

ЖІНКА ТЕЖ БАЧИЛА...
— Ти чув, що Петро потрапив у лікарню?
— Дивно! Адже тільки вчора увечері я бачив його з чарівною блондинкою.
— Його жінка теж бачила...

Повідомив Д. ДМИТРУК.
м. Краматорськ Донецької області.

НЕ ПРОГАДАВ
— То правда, що ти перейшов на іншу посаду?
— Правда.
— А що: не сподобалось чи роботи було багато?
— Яка робота? Я взагалі там нічого не робив!
— Тоді чому ж?
— Ясна річ: там я нічого не робив за двісті, а тут нічого не роблю за триста...

Повідомив В. СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
смт Нові Санжари Полтавської області.

ЖЕНА ТОЖЕ ВИДЕЛА...
— Ты слышал, что Петро попал в больницу?
— Странно! Ведь только вчера вечером я видел его с волшебной блондинкой.
— Его жена тоже видела...

Сообщил Д. ДМИТРУК.
г. Краматорск Донецкой области.

НЕ ПРОГАДАЛ
— Это правда, что ты перешел на другую должность?
— Правда.
— А что: не понравилось или работы было много?
— Какая работа? Я вообще там ничего не делал!
— Тогда почему же?
— Понятное дело: там я ничего не делал за двести, а здесь ничего не делаю за триста...

Сообщил В. СКОБЕЛЬСКИЙ.
пгт Новые Санжари Полтавской области.

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

ЮМОР НАШИХ ПОБРАТИМОВ

Мал. В. ДОБОВИКА («Хенек», Уфа)

Рис. В. ДОБОВИКА («Хенек», Уфа)

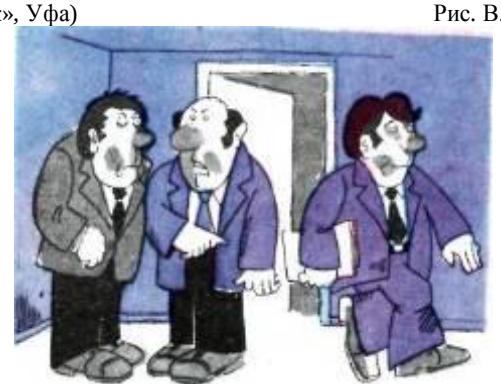

— Новенький наш глухий, направимо його у відділ скарг.
Мал. О. БЕРШАДСЬКОГО («Капкан», Чебоксари)

— Новенький наш глухой, направим его в отдел жалоб.
Рис. О. БЕРШАДСКОГО («Капкан», Чебоксары)

— Знову в пивний бар зібрався!
Мал. А. ІВАНОВА («Капкан», Чебоксари)

— Опять в пивной бар собрался!
Рис. А. ИВАНОВА («Капкан», Чебоксары)

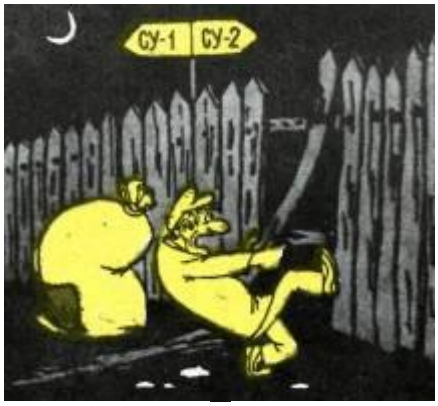

— Ох і набридли ці міжвідомчі бар'єри.
Мал. Н. КАМАЛОВА («Хенек», Уфа)

— Ох и поднадоели эти межведомственные барьеры.
Рис. Н. КАМАЛОВА («Хенек», Уфа)

Друже перче!

Спонсорів, як правило, шукають організатори всіляких конкурсів — красунь, співаків, винахідників. Зате ми шукаємо спонсора для лазні. Коли її позаторік збудували, ми дуже зраділи і, як виявилось, передчасно. Бо з'ясувалося, що збудували неякісно.

Через те райпобуткомбінат відмовився взяти її на свій баланс. І ось уже більше року лазня є, і водночас її немає. А нам пропонують у спонсори тих будівельників, які цю лазню споруджували. Але де тоді гарантія, що вони остаточно не розвалять те, що колись так-сяк збудували?

М. ХАРЧЕНКО та інші.
смт Драбів Черкаської області.

Час від часу я надибую в пресі на повідомлення про те, яких титанічних зусиль докладається, аби ліквідувати ганебний дефіцит мила і прального порошку. Повідомлення підкріплюються цифрами, котрі свідчать, що мила і порошку усе більшає та більшає, але все падає, немов у прірву, бо їх усе більше й більше купують.
Дуже хотілося б довідатися, хто це вбирає, як губка, усе потужніший потік миючих засобів? Ми, наприклад, більше року сидимо на талонах. Причому норми такі, що курям на сміх. Продавцеві доводиться різати брусок мила на кілька шматочків, розважувати, аби комусь не перепало кілька зайвих грамів. Пачка порошку видається на три місяці. У голодні роки так ділили хліб.

Не менше цікавить мене, хто визначав норми. Ділили фонди на кількість душ? Але ж, погодься, одне діло — вимити руки після сидіння в конторі і зовсім інше — після ремонту трактора чи роботи на фермі. А спробуйте випрати робу механізатора!.. На неї відразу йде вся місячна норма.
Упродовж багатьох десятиліть за село «турбувалися» чиновники різних рангів. І дотурбувалися, що воно тепер ще й немите ходить.

Н. ЛЕББДЄВА.
с. Мирне
Бориспільського району Київської області.

Спонсоров, как правило, ищут организаторы всевозможных конкурсов — красавиц, певцов, изобретателей. Зато мы ищем спонсора для бани. Когда ее в позапрошлом году построили, мы очень обрадовались и, как оказалось, преждевременно. Потому что выяснилось, что построили некачественно.
Из-за этого райбыткомбинат отказался взять ее на свой баланс. И вот уже больше года баня есть, и в то же время ее нет. А нам предлагают в спонсоры тех строителей, которые эту баню сооружали. Но где тогда гарантия, что они окончательно не развалят то, что когда-то так-сяк построили?

М. Харченко и другие.
смт Драбив Черкасской области.

Время от времени я встречаю в прессе сообщения о том, какие титанические усилия прикладываются, чтобы ликвидировать позорный дефицит мыла и стирального порошка. Сообщения подкрепляются цифрами, которые свидетельствуют, что мыла и порошку все больше и больше, но все пропадает, словно в бездну, потому что их все больше и больше покупают.
Очень хотелось бы узнать, кто это поглащает, как губка, все более мощный поток моющих средств? Мы, например, больше года сидим на талонах. Причем нормы таковы, что курам на смех. Продавцу придется резать оселок мыла на несколько кусочков, развешивать, чтобы кому-то не перепало несколько лишних граммов. Пачка порошка выдается на три месяца. В голодные годы так делили хлеб.
Не меньше интересует меня, кто определял нормы. Делили фонды на количество душ? Но, согласись, одно дело — вымыть руки после сидения в конторе и совсем другое — после ремонта трактора или работы на ферме. А попробуйте постирать робу механизатора!.. На нее сразу идет вся месячная норма.
На протяжении многих десятилетий за село «беспокоились» чиновники разных рангов. И добеспокоились до того, что оно теперь еще и немытое ходит.

Н. ЛЕББДЕВА.
с. Мирное
Бориспольского района Киевской области.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Завітавши якось на територію тваринницького комплексу колгоспу «Заповіт Леніна» Знам'янського району на Кіровоградщині, голова правління цього ж колгоспу О. П. Мартинов спробував окинути її поглядом сторонньої людини. А окинувши, обурився.

— Яке неподобство! — вигукнув він. — Чому це територія не обгороджена?! Негайно вжити заходів!

Того ж дня правління колгоспу" організувало будівельну бригаду у складі голови колгоспу О. П. Мартинова, його заступника В. К. Орленка, головбуха О. С. Корчака, головного інженера-будівельника А. А. Сікорського, бригадира тракторної бригади № 1 С. О. Дем'яненка, зав. млином В. І. Лимаренка, агронома-овочівника О. А. Іванченка і одного зварника з будівельної бригади. Після вирішення організаційного питання було складено

ДАЛИ ПЕРЦУ!

Пожаловав как-то на территорию животноводческого комплекса колхоза «Заповет Ленина» Знаменского района на Кировоградщине, председатель правления этого же колхоза О. П. Мартинов попробовал окинуть ее взглядом постороннего человека. А окинув, возмутился.

— Какое безобразие! — воскликнул он. — Отчего это территория не огорожена?! Немедленно принять меры!

В тот же день правление колхоза" организовало строительную бригаду в составе председателя колхоза О. П. Мартинова, его заместителя В. К. Орленко, главбуха О. С. Корчака, главного инженера-строителя А. А. Сикорского, бригадира тракторной бригады № 1 С. О. Демъяненко, зав. мельницей В. И. Лимаренко, агронома-овощевода О. А. Иванченко и одного сварщика из строительной бригады. После решения организационного вопроса

калькуляцію, згідно з якою будівельникам-ентузіастам належало виконати титанічний обсяг вантажно-розвантажувальних і землерийних робіт, хоча стовпці і сітка були закуплені готовими, а ямки під стовпці копали з допомогою механізмів. Завдяки такій арифметиці за кожних десять погонних метрів огорожі з колгоспної каси додатково перелітало в кишені ентузіастів по сімдесят із хвостиком карбованців. А всього їх набігло майже одинадцять тисяч — по 1368 карбованців на ніс.

Безсоромне, серед білого дня, потрошіння колгоспної каси обурило колгоспників, і вони звернулися по допомогу до Перця.
Як повідомив голова Кіровоградського обласного комітету народного контролю Л. Кібець, за допущені правові і фінансові порушення О. П. Мартинову і головбуху О. С. Корчаку оголошено по суворій догані, на них також зроблено грошові нарахування у розмірі відповідно трьох і двох місячних окладів. Обласний комітет зобов'язав їх вжити заходів по відшкодуванню збитків, а також виступити на загальних зборах колгоспників і пояснити, як вони докотилися до подібної турботи про очолюване господарство.

была составлена калькуляция, согласно которой строителям-энтузиастам надлежало выполнить титанический объем погрузо-разгрузочных и землеройных работ, хотя столбы и сетка были закуплены готовыми, а ямки под столбцы копали с помощью механизмов. Благодаря такой арифметике за каждых десять погонных метров ограждения из колхозной кассы дополнительно перелетало в кармане энтузиастов по семьдесят с хвостиком карбованцев. А всего их набежало почти одиннадцать тысяч — по 1368 карбованцев на нос.
Бесстыдное, средь бела дня, потрошение колхозной кассы возмутило колхозников, и они обратились за помощью к Перцу.
Как сообщил председатель Кировоградского областного комитета народного контроля Л. Кобчик, за допущенные правовые и финансовые нарушения О. П. Мартинову и главбуху О. С. Корчаку объявлено по строгому выговору, на них также наложены денежные штрафы в размере соответственно трех и двух месячных окладов. Областной комитет обязал их принять меры по возмещению убытков, а также выступить на общем собрании колхозников и объяснить, как они докатились до подобного беспокойства о возглавляемом хозяйстве.

Вибрики Пегаса

«В нас на вулиці живуть дурноваті
люди.
Як до чого причепляться
Опсуждають всюди
. . . . . .
Нема Атому і Грому
Щоб побить ті люди
Якби вони повбивались —
Було б тихо всюди».
С. В. з Хмельниччини.
— Кажуть, що інколи помирають і зо сміху. Може б, Ви спробували їм що-небудь зі свого почитати?..

«Як хтось спита, так і скажу
Як сусід соседу: Біля бджоли і я жужу
Аби зібрала більше меду».
В. Б. з Дніпропетровська.
— «Жужіть», тільки потихеньку. А то бджола тепер грамотна!

«Як маєте бажання і мужність, можете надрукувати мого віршика.

ДАЛЕКО У АФРИЦІ
Один чорнявий фермер із Анголи
Мав восьмеро дітей, чотири воли,
2 трактори, плугарку і машину,
А ще — на сонці копчену дружину».
С. Щ. з Івано-Франківська.
— Друкувати далі мужності не вистачило.

«Придивився я до «типа»,
Бачу — ніби знаю.
«Де ж я бачив оцю «пику»?
Сам собі гадаю.

За хвилину здогадався
З ненавистю в серці. —
Таку пику зустрічав я
На сторінці в «Перці»!»
М. Р. з Ворошиловградської області.
— Чесне піонерське, ми більше не будемо!..

Шалости Пегаса

«У нас на улице живут дурные
люди.
Как к чему прицепятся
Обсуждают всюду
. . . . . .
Нет Атому и Грому
Чтобы побить тех людей
Если бы они поубивались —
Было бы тихо везде».
С. В. из Хмельниччины.
— Говорят, что иногда умирают и со смеха. Могли бы, Вы попробовать им что-либо из своего почитать?..

«Как кто-то спросит, так и скажу
Как сосед соседу: Около пчелы и я жужжу
Чтобы собрала больше меда».
В. Бы. из Днепропетровска.
— «Жужжите», только потихоньку. А то пчела теперь грамотная!

«Если имеете желание и мужество, можете напечатать моего стишка.
ДАЛЕКО В АФРИКЕ
Один чернявый фермер из Анголы
Имел восьмеро детей, четырех волов
2 трактора, оралу и машину
А еще — на солнце копченую жену».
С. Щ. из Ивано-Франковска.
— Печатать дальше мужеству не хватило.

«Присмотрелся я к «типу»
Вижу — будто знаю.
«Где же я видел эту «морду»?
Сам себе думаю.

За минуту догадался
С ненавистью в сердце. —
Такую морду встречал я
На странице в «Перце»!»
М. Г. из Ворошиловградской области.
— Честное пионерское, мы больше не будем!..

Мал. В. КУРТУ («Кіперуш», Кишинів) Рис. В. КУРТУ («Киперуш», Кишинев)

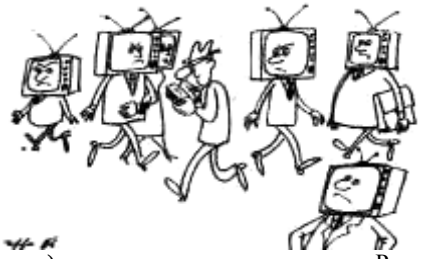

Мал. Н. МАНУКЯНА («Возні», Єреван) Рис. Н. МАНУКЯНА («Возни», Ереван)

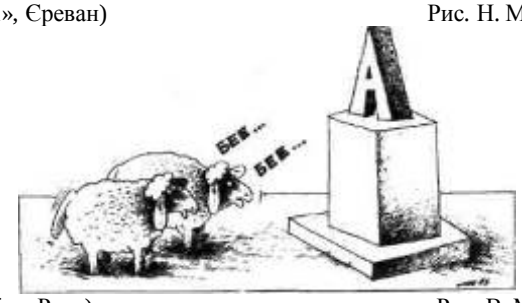

Мал. В. МЕЖЕЛІСА («Дадзіс», Рига) Рис. В. МЕЖЕЛИСА («Дадзис», Рига)

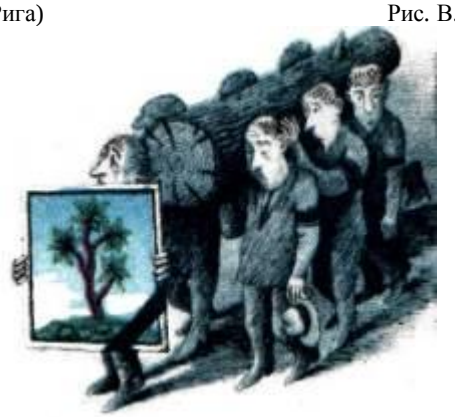

Мал. Ю. КАЛЯДЕНКА («Вожик», Мінськ) Рис. Ю. КАЛЯДЕНКО («Вожик», Минск)

Наш гість — американський гуморист, голова Міжнародної Асоціації бюрократів Джеймс БОРЕН

СТРАТЕГІЯ БЮРОКРАТА

Звичайним неробою може бути кожен. Але скільки зусиль та майстерності треба докласти, щоб перетворитися на справжнього великого бюрократа. Якщо ледар нічого не робить — це помітно й неозброєним оком. Він сидить у кріслі, закинув ногу на ногу, і навіть не намагається приховати свого прагнення працювати якомога менше. Фактично мета бюрократа така ж сама, але він вміє створювати уявлення про себе, як про великого трудівника. Головне для нього — мінімальне навантаження. Він доводить до максимуму ту частину роботи, яка помітна, й зводить до мінімуму роботу взагалі. Він серйозний та задумливий. Вміє говорити авторитетно й переконливо. Весь його час зовні наповнений свідомою діяльністю. Він займається тим, що я називаю «динамічна бездіяльність». Перед тим, як я сформулював цей термін, мені довелося пройти декілька етапів бюрократичної кар'єри, що у свою чергу дозволило бути присутнім на щотижневих зустрічах із співробітниками найвищих

Наш гость — американский юморист, председатель Международной Ассоциации бюрократов Джеймс БОРЕН

СТРАТЕГИЯ БЮРОКРАТА

Обычным бездельником может быть каждый. Но сколько усилий и мастерства нужно приложить, чтобы превратиться в настоящего большого бюрократа. Если лентяй ничего не делает — это заметно и невооруженным глазом. Он сидит в кресле, забросил ногу на ногу, и даже не пытается скрыть своего стремления работать как можно меньше. Фактически цель бюрократа такая же, но он умеет создавать представление о себе, как о большом труженике. Главное для него — минимальная нагрузка. Он доводит до максимума ту часть работы, которая заметна, и низводит к минимуму работу вообще. Он серьезен и задумчив. Умеет говорить авторитетно и убедительно. Все его время внешне наполнено сознательной деятельностью. Он занимается тем, что я называю «динамичная бездеятельность». Перед тем, как я сформулировал этот термин, мне пришлось пройти несколько этапов бюрократической карьеры, что в свою очередь позволило мне присутствовать на еженедельных

державних установ.
Усе було як завжди: зі скрипінням пер на сторінках блокнотів, одноманітні промови виступаючих. Але несподівано я помітив те, на що за іншого разу не звернув би уваги.
Мої колеги робили цілком розумні пропозиції та змальовували плани конкретних дій. але при цьому повністю знесилювали їх за допомогою всіляких «але», «проте», «в одночас із цим» тощо...

«Фантастично! — поміркував я. —
Нічого не роби, але роби це витончено!»
Відтоді я постійно роблю маленькі відкриття у галузі бюрократичної, мімікрії. Приміром, початківець, який ще не познайомився із тонкощами бюрократичного словоблудства, висловлюється таким чином: «Наша мета — за дванадцять місяців одержати прибуток на двадцять п'ять відсотків більше, ніж у минулому році».
Досвідчений бюрократ сформулює цю думку зовсім інакше: «Ми орієнтовно ставимо наше завдання таким чином,— наголосить він,— в межах щорічного циклу економічного планування, приведеного у відповідність з можливостями окремих факторів, цілком можливо передбачати верхній параметр росту графіка прибутку нашої фірми на цілком доброму рівні, який досягне четвертої частини від попереднього циклу при порівняних курсах валюти та кон'юнктури ринку».
По суті, це те ж саме висловлювання, але який дає воно простір для маневрування.
У чому ж полягає глузд щоденного впливу динамічної бездіяльності? Як надати неробству відповідну форму та витонченість?
Найкращий засіб — це дуже добре спланована серія телефонних дзвінків, які наповнять кабінет звуками кипучої діяльності. Або потік документів, який штучно підтримується, і ці папери постійно перелітають зі столу до столу. Добрі результати дають також численні виходи в коридор із заклопотаним обличчям, зазирання до інших кабінетів.
Скажімо, під час ділового обіду вас терміново можуть покликати до телефону: «На дроті Вашінгтон!» Або раптом вам приносять на підпис документи, з якими не можна зволікати. Добре, щоб це були не чисті аркуші паперу, оскільки той, хто сидить поряд з вами, може мати гострий зір. Витрати на все це дріб'язкові, але вони прикрашають ваше чоло німбом працездатності та незамінності.
А це забезпечить вам якщо не швидке просування по службових сходах, то, принаймні, тихе та спокійне життя. Постарайтеся позбутися притаманного усім починаючим бюрократам страху зробити помилку. Пам'ятайте: якщо ви помилилися, але уперто підтримуєте помилку, то зумієте вдало запропонувати її керівництву, вона може змінити усю політику вашої фірми.

Принаймні, у великих установах, таких як Державний департамент, добра плутанина у паперах дає результати, які за своїм масштабом не поступаються наслідкам великої пожежі.

Переклав О. КРОТКОВ.

встречах с сотрудниками наивысших государственных учреждений.
Все было как всегда: со скрипением перьев на страницах блокнотов, однообразные речи выступающих. Но неожиданно я заметил то, на что при другом случае не обратил бы внимания.
Мои коллеги делали полностью разумные предложения и изображали планы конкретных действий. но при этом полностью обессиливали их с помощью всевозможных «но», «однако», «одновременно с этим» и тому подобное...
«Фантастически! — подумал я. —
Ничего не делай, но делай это утончено!»
С тех пор я постоянно делаю маленькие открытия в отрасли бюрократической, мимикрии. Например, начинающий, который еще не познакомился с тонкостями бюрократического словоблудства, высказывается таким образом: «Наша цель — за двенадцать месяцев получить прибыль на двадцать пять процентов больше, чем в прошлом году».
Опытный бюрократ сформулирует эту мысль совсем иначе: «Мы ориентировочно ставим наше задание таким образом, - отметит он, - в пределах ежегодного цикла экономического планирования, приведенного в соответствие с возможностями отдельных факторов, весьма возможно предусмотреть верхний параметр роста графика прибыли нашей фирмы на полностью хорошем уровне, который достигнет четвертой части от предыдущего цикла в сравнительных курсах валюты и конъюнктуры рынка».
В сущности, это то же высказывание, но какое пространство оно дает для маневрирования.
В чем же заключается толк ежедневного влияния динамической бездеятельности? Как придать праздности соответствующую форму и утонченность?
Наилучшее средство — это очень хорошо спланированная серия телефонных звонков, которые наполнят кабинет звуками кипучей деятельности. Или потек документов, который искусственно поддерживается, и эти бумаги постоянно перелетают от стола к столу. Хорошие результаты дают также многочисленные выходы в коридор с озабоченным лицом, заглядывания в другие кабинеты.
Скажем, во время делового обеда вас срочно могут позвать к телефону: «На проводе Вашингтон!» Или вдруг вам приносят на подпись документы, с которыми нельзя медлить. Хорошо, чтобы это были не чистые листы бумаги, поскольку тот, кто сидит рядом с вами, может иметь острое зрение. Расходы на все это пустяковые, но они украшают ваше чело нимбом работоспособности и незаменимости. А это обеспечит вам если не быстрое продвижение по служебной лестнице, то, по крайней мере, тихую и спокойную жизнь. Постарайтесь избавиться от присущего всем начинающим бюрократам страха сделать ошибку. Помните: если вы ошиблись, но упрямо придерживаетесь ошибки, то сумеете удачно преподнести ее руководству, она может изменить всю политику вашей фирмы.
По крайней мере, в больших учреждениях, таких как Государственный департамент, хорошая запутанность в бумагах дает результаты, которые по своим масштабам не уступают последствиям большого пожара.

Перевел О. КРОТКОВ.

Страшне перо не в гусака…

«Після роздачі кормів у приміщенні ферми здіймається несамовите ревище корів, вимагаючих доброякісних кормів».

«По вулиці жив покійний головлікар».

«Після декретного за дитиною мене знов посадили на той процес».

«Наш ланковий *має* шість корів, а молока не дав ні одного літра».

«Я третій рік шукаю Советську власть в Одесі».

(З листів). Надіслала С. ЛЮДМИЛКІНА.

Страшное перо не у гуся…

«После раздачи кормов в помещении фермы вздымается неистовый рев коров, требующих высококачественных кормов».

«По улице жил покойный главврач».

«После декретного за ребенком меня снова посадили на тот же процесс».

«Наш звеновой *имеет* шесть коров, а молока не дал ни одного литра».

«Я третий год ищу Советскую власть в Одессе».

(Из писем). Прислала С. ЛЮДМИЛКИНА.

Головний редактор Ю. ПРОКОПЕНКО.
Редакційна колегія:
В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора).

Журнал "Перец" N° 9 (1315)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 02.04.90.
Підписано до друку 17.04.90.
БФ 30164.
Формат 70Х108/8 Папір офсетний № 2.
Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк.
14 умови, фарб. -відб. 4,1 обл. -вид. арк
Тираж 2 015 100 прим. Зам 0353.
Ціна 30 к.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
Журнал "Перець" 1990 р.
Видається з січня 1927 року, виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.
Телефони: приймальні 441-82-14, відділу листів та скарг 441-89-38, 441-89-15, художнього відділу 441-89-11.

Адрес редакции:
252047, Киев-47,
ул. Петра Нестерова, 4.
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на "Перець".

Ордена Леніна комбінат друку видавництва .«Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Теми малюнків цього номера придумали: В. Адамович, М. Вайсборд, А. Василенко, Р. Друкман, Т. Зеленченко, П. Позняк, В. Солонько, В. Федоров, С. Федько, В. Чмирьов.

Главный редактор Ю. ПРОКОПЕНКО.
Редакционная коллегия:
В. БОЙКО
В. БОНДАРЕНКО
А. ВАСИЛЕНКО
П. ГЛАЗОВИЙ
В. ЗЕЛИНСКИЙ
(главный художник),
Ю. ИЩЕНКО
(ответственный секретарь),
Д. МОЛЯКЕВИЧ
М. ПРУДНИК
И. СОЧИВЕЦЬ
В. Чепига
(заместитель главного редактора).

Журнал "Перец" N° 9 (1315)
(на украинском языке)
Издательство «Советская Украина».

Сдано в набор 02.04.90.
Подписано к печати 17.04.90.
БФ 30164.
Формат 70Х108/8 Бумага офсетная № 2.
Офсетная печать. 2,8 условн.-печат. лист.
14 условия, краск. -отбел. 4,1 обл. -вид. лист
Тираж 2 015 100 экз. Зак 0353.
Цена 30 к.

ИЗДАТЕЛЬСТВО «СОВЕТСКАЯ УКРАИНА»
Журнал "Перец" в 1990 г.
Издается с января 1927 года, выходит дважды на месяц.

Адрес редакции:
252047, Киев-47
ул. Петра Нестерова, 4.
Телефоны: приемные 441-82-14, отделу писем и жалоб 441-89-38, 441-89-15, художественного отдела 441-89-11.

Адрес редакции:
252047, Киев-47,
ул. Петра Нестерова, 4.
Для телеграмм: Киев Перец.

Рукописи не возвращаются.
Перепечатывая из журнала материалы нужно обязательно ссылаться на "Перец".

Ордена Ленина комбинат печати издательства .«Радянська Украина» 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Советская Украина» 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Темы рисунков этого номера придумали: В. Адамович, М. Вайсборд, А. Василенко, Г. Друкман, Т. Зеленченко, П. Позняк, В. Солонько, В. Федоров, С. Федько, В. Чмирев.

Від села до села

(Мал. А. ВАСИЛЕНКА)

От села к селу

(Рис. А. ВАСИЛЕНКО)

1. Не лякайтесь, болото. Беріть, на дні земля хороша. Та й з водою проблем не буде.
2. Де захочу, там і ляжу: я - господар землі!
3. Знаю, що з будматеріалами погано... То, може, ось цю агітацію мені віддасте? Я хлів збудую.
4. Казав тобі, що пляшку давати треба було після того, як він город зоре!
5. Так я ж тільки в лавку!..
6. А що в тому магазині робити, що купувати? Знаю, знову до продавщиці залицяєшся!
7. Вам колгосп дозволив відгодівлю бичків, а ви ще оплату вимагаєте... Ганьба!
8. Ну, ось і збулася ваша мрія про землю. Хто хоче взяти кілька гектарів у користування?
9. Нарешті повернули кобилу, що в діда забрали, як розкуркулювали!
10. Може, щось треба... Кажіть, бабусю, не соромтеся.

1. Не пугайтесь, что болото. Берите, на дне земля хорошая. Да и с водой проблем не будет.
2. Где захочу, там и лягу: я - хозяин земли!
3. Знаю, что со стройматериалами плохо... Так, может, вот эту агитацию мне отдадите? Я хлев построю.
4. Говорил тебе, что бутылку давать нужно было после того, как он огород вспашет!
5. Так я же только в лавку!..
6. А что в том магазине делать, что покупать? Знаю, опять к продавщице клеишься!
7. Вам колхоз позволил откорм бычков, а вы еще оплату требуете... Позор!
8. Ну, вот и сбылась ваша мечта о земле. Кто хочет взять несколько гектаров в пользование?
9. Наконец повернули кобылу, что у деда забрали, как раскулачивали!
10. Может, что-то нужно... Говорите, бабушка, не стесняйтесь.